

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгеим и Лышхъэ министрэм фэгущауагъ



Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан Адыгэ Республикэм хэгъэу клоцлофхэмкIэ иминистрэу, республикэм иполице ипашэу Александр Речицкэм фэгущауагъ генерал-майорыцIэр кы-зэрэфагъэшъошагъэм пае ыкIи Хэгъэу тапэкIи гъэхъагъэ хэлъэу кыулыкъу фихы-нэу фиуагъ.

— Полицием иорганхэм Iоф ащыпшIэныр егъашIи псынIэ хушцтэп. Полицием иIофышIэхэм цIыфхэм яфитыныгъэхэр кы-ухъумэх, законыр амыуконым анаIэ ты-рагъэты, терроризмэрэ кьолхъэ тын-Iыхынырэ ябэных, хэгъэу правопоряд-кэр илгыным дэлажэх, — хигъэунэфы-кIыгъ республикэм и Лышхъэ.

МВД-м иреформэ социальнэ-экономикэ гъэхъагъэу Адыгеим ышыхэрэр зэригъэ-пытгъэштхэм иыхъэ зэрэтелыр Тхаклушынэ Аслъан кыуагъ.

Адыгеим иполице иIофыгъохэм ренэу ынаIэ зэратыригъэтырэм пае Тхаклушынэ Аслъан зэрэфэразэр Александр Речицкэм кыуагъ ыкIи хигъэунэфыкIыгъ цIэ лъапIэу кыфаусыгъэр ежы ыIэ ил коллективыш-хом пстэуми апэу игъэхъагъэу зэрэщытыр.

*Адыгэ Республикэм и Лышхъэ
ипресс-кыулыкъу*

Тхаклушынэ Аслъан Хьалъэкъуае щылагъ

Тыгъуасэ АР-м и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан Ады-гъэкъалэ хэхъэрэ къуаджэу Хьалъэкъуае щылагъ. Ащ игъу-сагъэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Муратэ, мэкъумэщ хызымэтымкIэ министрэу Юрий Петровыр, экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ министрэу Лыхъэсэ Махъмудэ, нэмыкIхэр. Къоджэ дэхъэгъум дэжэ Лышхъэм кыщыпэгъокIыгъэх Адыгэкъалэ администрацием ипашэу Хьатэгъу Налбий, народнэ депутатхэм якъэлэ Совет итхьаматэу Лыхъэсэ Юрэ.

Къуаджэм хэхъоныгъэ егъэшIыгъэ-ным фэгъэпсыгъэ федеральнэ програм-мэм кыдыхэлъытагъэу Урысыем шагъэуцурэ еджэпIи 4-м зэу ащыщ Хьалъэкъуае пашырэр. 2011-рэ илэ-сым ижъоныгъокIэ мазэ объектыр рагъэжыагъ. ПсэолъэшIын Iофхэр зы-нагъэсыгъэхэм, тапэкIэ джыри Iофэу яIэр зыфэдызым зашигъэгъозэнэу Тхаклушынэ Аслъан ащ кIуагъэ. Пстэумэ апэу къуаджэм инахыжыгъэу кьэзэрэуагъэи гъэхэм ар гушыIэгъу афэхъугъ. ЕджапIэу рагъэжыагъэм лъэ-шэу зэрэщыгушIулыкхэрэр ахэм ягуа-пэу кыыхагъэщыгъ, илэсыбэм кы-клоцI зыпари псэолъэкIэ къафамышIы-гъэу, джы лъэхъаным диштэрэ еджэпIэ зэтэгъэпсыхъагъэ зэрафагъэуцугъэм фэшI «тхашъуегъэпсэу» къаралыагъ. Джащ фэдэу аужырэ илэххэм респу-бликэм хэпшыкIэу хэхъоныгъэхэр зэришIыгъэхэр кыыхагъэщыгъ, ащ те-тэу ялофшIэн лъагъэкIотэн амал яIэ зэ-пытэныу къафэлъэуагъэх.

Нэужым Тхаклушынэ Аслъан еджапIэу ашIырэр кышIыгъагъ, Iофхэр зынэсыгъэм зышигъэгъозагъ. Ылэгуагъэм уасэ кыфишIыгъэ, псэ-олъэшIхэм ялофшIэн зэрэлагъэкIуа-тэрэм уигъэрэзэнэу зэрэщытыр кы-хигъэщыгъ, арэу шытми, пIалъэу яIэ 2013-рэ илгъэсым иилгъэс еджэгъу ипэ-гъокIэу аухынышъ, атIупшыным ыуж итынхэу къафигъэпытагъ.

АР-м мэкъумэщ хызымэтымкIэ ими-нистрэ кызыриуагъэмкIэ, мы еджа-пIэм ишIын пстэумкIи сомэ миллиони 135-рэ пэIухъащт. Ащ щыцэу блэкIы-гъэ илгъэсым сомэ миллион 30 къа-тIупшыгъ, мыгъэ миллион 31-м ехъу къафэкIуагъ. Кыхъащт илгъэсым иты-гъэгъэзэ мазэ аухынышъ, атIупшыныу пIалъэ яI, ау республикэм ипашэу къа-фигъэуцугъэ пшъэрылым тетэу Iоныгъом и 1-м кIэлэеджакIохэм илгъэсыкIэ еджэгъур еджэпIакIэм шы-рагъэжыщт.

ХЪУТ Нэфсэт.

Ылэгуагъэм ыгъэрэзагъэп

АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Муратэ Мыекъопэ рай-оным кIогъагъэ. Медицинэм епхыгъэ учреждениеу ащ итхэм ащыщхэр кыкIухъагъэх. Псауныгъэр кьэухъумэным исистемэ модернизацие шыгъэнымкIэ федеральнэ Программэм кыды-хилытэрэ ахъцэу къатIупшыгъэмкIэ зэшIуахыгъэр, тапэкIэ джыри ашIэн фаехэр ащ зэригъэлъэгъуагъэх.

Пстэумэ апэу Премьер-министрэр район сымэджэщэу поселкэу Тульскэм дэтым екIолIагъ. ЗэкIэмкIи модерни-зацие шыгъэным пае районым кыфа-тIупшыгъэ сомэ миллион 78-м щыцэу 53-р мыщ игъэцэкIэжыкIы пэIухъагъ. Джащ фэдэу модернизацием кыхимы-убыгъэу, сомэ миллион 20 «Роснефтым» кытIупшыгъэу медицинэм инэмыкI учреждениехэм афэкIуагъ. Район сы-мэджэщым иотделениехэм ащыщхэр агъэцэкIэжыкIыгъэх, джыри псэолъэшI-хэр зычIэтхэри ахэтых. Пстэури Пре-мьер-министрэм зэригъэлъэгъугъ. Гъэ-цэкIэжыкIы Iофхэр зэрэзэшIуахыгъэхэм зэрэщытэу игугъу пшIын хъумэ, уигъэ-рэзэнэу ащ ылытагъ, ау нахъ куоу

ухэпIыгъэхэм мышIагъэхэр, амыгъэтэ-рэзыгъэхэр кызырэхэщыхэрэр кыкIи-гъэтхыгъ.

Нэужым ар нахыжыгъэхэм зыщIэгъэ-хэрэ поликлиникэу дэтми, кIэлэцыкIу-хэм зыщалыпIлэхэрэми ащылагъ, ста-ницэу Абадзеховскэм дэт участковэ сымэджэщым кIогъагъэ. Къумпыл Муратэ ылгъэгъуагъэм лъэшэу ыгъэрэ-загъэп, псауныгъэм икьэухъумэнкIэ ми-нистрэми, район администрацием ипа-щи, врач шхъаIэми унэшIо гъэнэфагъ-хэр къафишIыгъэх.

Премьер-министрэр Мыекъопэ рай-оным зэрэкIогъагъэм фэгъэхыгъэу нахъ игъэкIотыгъэу кыхэтытышъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Депутатым медаль кыфагъэшъошагъ

Урысые Федерацием и ЛытэкIо палатэ и Тхьаматэу Степашин Сергей Вадим ыкIом иунагъокIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Ха-сэм идепутатэу А. Г. Ивановым медалэу «За укрепление финансового кон-троля» зыфиIорэр кыфагъэшъошагъ. Мы наградэр ащ кьэзытыжыгъэр Уры-сыем и ЛытэкIо палатэ иаудиторэу Богомолов Валерий Николай ыкIор ары.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ипресс-кыулыкъу

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Ильэсыбз хъугъэу егъэджэн Иофшэныр зэригъэцаклэрэм, Ізпэлэсныгъэ ин хэлъэу, творческэ екколлалэ афырилэу ипшъэрылхэр зэрэзэшлуиыхэрэм, кытклэхуэхэрэм яегъэджэнрэ япунрклэ гъэхагъэхэр зэришыхэрэм афэш І Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ фагъэшшоагъ **Гаврилен Татьяна Сергей ыпхъум**, Красногвардейскэ районымкІэ селоу Еленовскэм дэт МБОУ-у «Урысыем и Лыхъужъу Н. Н. Шевелевым ыцІэкІэ щыт гурыт еджапІэу N 15-р» зыфиорэм идиректор.

«Мэз къабз, псынэкІэчъ къабз»

Джащ фэдэ ыцІэу эколого-информационнэ акцие мыкъэралыгъо чылопс ухъумкІо гупчэу «НАБУ-Кавказ» зыфиорэм Адыгэ Республикэм туризмэмкІэ ыкІи курортхэмкІэ и Комитет, тыкъэзы-уцухъэрэ дунаим икъэухъумэнкІэ и Гъэлорышлалэ ыкІи ныбжьыкІэ ІофхэмкІэ и Комитет игъусэхэу зэхичъэагъ. Пшъэ-рылхэу зыфагъэуцужыгъагъэр паркэу «Тхъэчышхом» кызылэиубытырэ чыгухэр гъэкъэбзэгъэныр арыгъэ. Мы Іофым ныбжьыкІэхэр хагъэлэжъагъэх, ахэм яшлуагъэ кызырагъэкІуагъэм нэмыкІэу зыгъэпсэфыпІэ чыплэхэр къабзэу зэрэщытынхэ фаехэр къагурагъэлонэу зэхэщакІохэр фэягъэх.



Іофтхъабзэр Мыекъопэ районым щызэхашъэгъагъ, мэкьюогъум и 11 — 15-рз мафэхэм рагъэкІокІыгъ. Ащ хэлэжъагъэхэм аныбж ильэс 18-м нахъ мэкІэ-нэу щыгыгъэп, нэбгырипш зыхъхъэрэ куп-купэу гошыгъагъэх. Мэфитфым кыкІоцІ ахэм паркым хэхъэрэ чыплэу «Тайвань», къушхъэу Корыто, Шестаковым игъэхъунэ къагъэкъэбзагъэх.

Волонтерхэм яшлуагъэ кы-

зырагъаклорэм дыкІыгъоу ежъхэм загъэпсэфыгъ, зэнэкъокъугъэх. Гушылэм пае, «Псынэ-кІэчъхэр кызытэдгъэнэщтых» зыфиорэ зэнэкъокъум темэм ехъылагъэу ныбжьыкІэхэм плакатхэр агъэхъабырынхэ фэягъэ. Ахэм анахъ дэгъугъэхэр НЩЦ-у «НАБУ-Кавказым» ипашъэу С. Дерзиян хигъэунэфыкІыгъэх.

Зэнэкъокъухэр рекІокІыфэхэ Дунэе природнэ кІэнэу «Къо-

хъэпІэ Кавказыр» зыфиорэм фэгъэхъыгъэ къэбар зэфэшъ-хъафхэр зытетхэгъэ щитхэр «Тхъэчышхом» ичІыгу ичІыплэ зэфэшъхъафхэм ащажъуцугъэх.

Укъэбзын Іофхэр рагъэжъ-гъагІэх. ТапэкІэ паркэу «Тхъэ-чышхом» ильэсгъогухэр гъэ-къэбзэгъэнхэ фае, туристхэр кызышыуцухъэу ашышгъ зыгъэ-сэфыпІэ чыплэхэр гъэпсыгъэн-хэу щыт. Джащ фэдэу, псынэ-кІэчъхэу цыфхэм ауцІапІы-гъэхэр гъэкъэбзэгъэжыгъэнхэм, ахэр къэухъумэгъэнхэм паркым Иофшлэхэр язакъоу амал зэрэ-фэмыхъухэрэм пае волонтерхэм тапэкІи зафагъазэгъэ ашышгъ.

Къушхъэу Корытэм лъэсэу удэкІоен фэягъэ, ащ пае нахъ-кІэлэ пытэхэр нэбгырэ 12 хъу-хъу кыыхахыгъагъэх. Иоф къа-гъэцакІи ахэм къагъэзэгъыгъ. Акцием хэлэжъэгъэ пстэуми Иофэу ашлагъэри, зызэрагъэпсэ-фыгъэри агу рихыгъ. Ильэс къэс ащ фэдэхэр зэхашъэхэзэ ашышгъ, хэлэжъэхэрэм япчъагы хэхъошгъ.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Фильмэр къызеухым, къэзэрэ-угъоигъэхэр алиментхэмкІэ чыфэ зытелхэм гушылэгъу афэхъугъэх.

Іофтхъабзэм шлуагъэу кы-хыгъэм икІэуххэм бэрэ яжа-гъэхэп. Ясабийхэм япсауныгъэрэ ащыІэкІэ-псэукІэрэ ежъхэм Иоф ашлэнэу зэрэфэмыехэм нахыи зэранахъ шъхъалэр бэмэ фильмэм зэхаригъэшІыкІыгъ. Цыфхэм Иофшлалэ ягъэгъотыгъэнымкІэ Гупчэу Мыекъуапэ дэтым алиментхэмкІэ чыфэ зытелх нэбгырэ 21-рз а мафэм екІо-лагъэхэу къэбар кыалыІэсыгъ ыкІи нэбгыри 10-мэ Иофшлэн къаратыгъ. Фильмэр къызиухы-гъэм сыхат тешлагъэу сомэ мин 40-рз соми 100-рз чыфэу къа-тыжыгъ.

Мыщ фэдэ Иофтхъабзэхэм игъом алиментхэр зымытыхэрэм язэхэшІыкІ къагъэушын, кІэлэ-цІыкІухэм апашъхъэ пшъэдэ-кІыжъэу щыряІэр агу къагъэкІы-жыын алъэкІы. ТапэкІи шлуагъэ-кыхъэу лъэныкыо пстэури зэрэ-зэдэлэжъэщтхэм яцыхъэ телъ.

ІЭШЪЫНЭ Сусан.

Шлуагъэ къытэу зэдэлэжъэщтых

Суд приставхэмрэ ЗАГС-м Иофшлэхэмрэ зы гухэлъышІу зыдаІыгъэу экъохагъэх. Алиментхэр игъом зымытыхэрэр къыхыгъэщыгъэнхэр, тыхэм пшъэдэкІыжъэу ясабийхэмкІэ яІэр зэхарагъэшІыкІыныр ахэм ямурад шъхъалэу яІофшлэн агъэпсы. Ильэс къэс зэхашъэрэ акциеу «Суд приставхэр — кІэлэ-цІыкІухэм апай» зыфиорэм ипэгъокІэу лъэныкыуитІум зэх-хъэ яІагъ. Ащ къыдихэлъы-тагъэу ЗАГС-м и Гъэлорышлалэ документальнэ фильмэу «Фор-пост» зыфиорэр къэзэрэугъо-игъэхэм къафигъэлъэгъуагъ.

Хульфыгъэхэр зычІэс Свято-Вознесенскэ монастырым идин-лэж ыпІунэу къаихыгъэ кІэлэ-цІыкІу 29-мэ ты зэрафэ-хъугъэр ыкІи сабий ибэ нэбгы-ри 150-рз щылыгъынхэу мона-стырым чыплэ зэрашыфигъэлъы-

гъэр, ахэр сымаджэхэу мыхъу-жыын узхэр зэралэхэр фильмэм къелуагъэх.

АлиментхэмкІэ чыфэ зы-тельэу зызыгъэбылхэрэм ащы-цэу нэбгырэ 39-рз суд пристав-хэм я Мыекъопэ къэлэ отдел къырашлэгъэх. Ахэм ушъха-гъоу яІэхэр зэфэшъхъафых, иса-бийхэр зыгу къэкІыжыгъэр макІэ.

Алиментхэр зымытыгъэхэр зыщыпсэхэрэр, Иоф зыщашъ-рэр суд приставхэм зэхафыгъэх. Игъом зыкъэбар кыалызымы-гъэлэсыгъэ нэбгырэ 28-мэ адми-нистративнэ пшъэдэкІыжъ ара-гъэхышгъ.

ЗэлукІэгъум хэлэжъагъэх АР-м исуд пристав шъхъалэ игуадзэу А. Къуанэр, ЗАГС-м АР-мкІэ и Гъэлорышлалэ ипашъэу Яхъулэ Тэмарэ, муфтиее Емыж Нурбий, общественнэ Советым хэтхэр.



Ветераным фэгущІуагъэх

Теуцожь районымкІэ Аскъэ-лае щыпсэурэ Бэгъушъэ Хъали-дэ нэмыц техакІохэм кыта-шІылігъэгъэ лыгыгъэчъэ заом защэм ыныбж ильэс 20 хъу-гъагъэп. Кавказыр шъхъафит зы-шІыжыгъэхэм ахэтыгъ, лыхъу-жыныгъэ зыхэлъ дзэкІолІэу ТекІоныгъэм икыдэхын къэ-гъэблэгъэгъэным фэзэуагъ.

Пхъашъэу, щгэр ымышІэу зэрэ-щытыгъэм, пшым изэхэкъутэнкІэ ыльэкІ кызыримиыгъэнагъэм афэшІ бгъэхэлхъэ лъапІэхэри кыфагъэшшоагъэх. Зэо ужым икыоджэ гупсэ кызыгъэгъэжы-бэрэ щымысэу нэмыц техакІохэм зэрапхъогъэ, умышІэжыныу зэ-щагъэкъогъэ мэкъу-мэщыр зыпкъ изыгъэуцожьхэрэм ахэ-тыгъ, ильэсыбэрэ бригадирэуи Иоф ышлагъ.

Яльфыгъэхэм Иофшлэныр шІу альэгъоу, адыгэ шэн-зэхэтыкІэхэр якІасэхэу, дахэу апугъэх, рагъэ-джагъэх. Непэ ахэм къагъэхъа-жыгъэ пхъоральфхэм, ахэм къа-пыфэжыгъэхэм ащэгущІыкІых.

БэмышІэу Бэгъушъэ Хъали-дэ ыныбж ильэс 90-рз зэрэхъу-гъэр хигъэунэфыкІыгъ. Ащ фэшІ заом иветеранхэм я Теуцожь район совет итхъаматэу Нэ-мытІэкъо Юрэ зипэшэ купыр Аскъэлае щылагъ. Район адми-нистрацием ипашъэу Хъачма-мыкыо Азэматрэ народнэ депу-татхэм ярайсовет итхъаматэу Пчыхъалыкыо Аюбэрэ районым инахыжыгъэх ацІэкІэ шІуфэс тхылхэр Бэгъушъэ Хъалидэ ритыхъэу фэлъэуагъ псауныгъэ пытэ иІэнэу, шІоу, дэгъоу, дахэу щыІэр кыдэхъунхэу, ильфыгъэ-хэм, ахэм къагъэхъожыгъэхэм, иІахылхэм ахэтэу ильэсишъэ юбилеир ыгъэмэфэкІыныу. Ас-къэлэе чыплэ коим ипашъэу Хъа-джэлдый Рэмэзани Бэгъушъэм къоджэдэххэм ацІэкІэ гушыІэ фэбабэ фиІуагъ, имэфэкІыкІэ фэгущІоэ, бэгъашІэ хъунэу фэ-лэуагъ, зэрэфаразэхэр, шъхъэ-кІафэ зэрэфашІырэр риІуагъ, шІухафтынхэр фишІыгъэх.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Хэбзэукъоным пэчыжъэу пугъэнхэр

НыбжьыкІэхэр хэбзэукъоным, экстремизмэм апэчыжъэ шІыгъэнхэм ыкІи ахэм япхыгъэ Иофыгъохэм ядэгъэзыжыын афэгъэхыгъэ республикэ егъэджэн-практическэ семинар Мыекъопэ гурыт еджапІэу N 6-м джырэблагъэ шыкІуагъ.

АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ зэ-хищэгъэ Иофхъабзэм хэлэжъагъэх гъэсэныгъэм иучрежде-ниехэу Адыгеим итхэм якІэлэегъаджэхэр, министерствэм иІофышІэхэр, Наркоконтролым икыулыкъушІэхэр ыкІи нэмыкІхэр.

Пэублэ гушыІэ кышІыгъ зыныбж имыкыугъэхэм яІоф-хэм ахэплэрэ ыкІи яфитыныгъэхэр къэзыухъумэрэ респу-бликэ комиссием иответственнэ секретарэу, Адыгэ Респуб-ликэм гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ и Министерствэ ис-пециалист-эксперт шъхъалэу Хъэлэштэ Казбек. Ащ кызырриІуагъэмкІэ, зыныбж имыкыугъэхэу ыкІи зылып-лэн зымылхэм зэрахъэрэ бзэджэшлагъэхэм ядэгъэзыжыынкІэ мы еджапІэм Иофышхо ешІэ. Джащ фэдэу гъэрэкІо мы лъэныкыомкІэ республикэ зэнэкъокъум агъэрэ чыплэр кы-щыдихыгъагъ ыкІи джырэ уахътэм ар гъэсэныгъэм исис-темэ ушэтыпІэ чыплэу шагъэнэфагъ.

Гурыт еджапІэм щызэшІуахырэ ИофтхъабзэхэмкІэ адэго-щатг ащ идиректорэу Алексей Ивахненкэр.

— ЕджапІэр зыдэщытыр къалэм ирайон анахъ щынэгъо чыплэхэм ащыщ, — еІо ащ. — ЕджапІэм ІухъэпІэ тэрэз иІэп, тубдиспансерыр зэригъунэгъум кыыхэкІэу ны-тыхэм якІэлэцІыкІухэр тиеджапІэ кычІагъэхъанхэу фаехэп. Мыщ нэбгырэ 600-м къэхъу шеджэнэу амал иІ нахъ мышІэми, непэ ащ кІэлэцІыкІу 280-рз ныІэп къекІуалІэрэр. Ны-тыхэм агу римыхырэмэ ащыщ коррекционнэ классхэр зэрэтиІэхэри. Ащ кыыхэкІыкІэ тиеджапІэ шеджэрэм инахыбэр ушъхагъэу зэфэшъхъафхэмкІэ нэмыкІ еджапІэм къарыкІыжыгъэхэр ары. КІэлэеджакІоу тиІэр зэрэмакІэм кыыхэкІыкІэ кыгъэолІэрэ ныбжьыкІэхэр зэкІэ тшгэн фаеу мэхъу.

2008-рз ильэсым Иофым изытетыгъэм узыхэплэжыкІэ, я 8 — 9-рз классхэм арыххэм япроцент 80-р нэмыкІ еджа-пІэхэм ащеджэщтыгъэхэу, зыныбж имыкыухэрэм яотдел иучет хэтыгъэх.

Іофыгъом идэгъэзыжыын игъо къэсыгъагъ. Ащ пае со-циальнэ-психологическэ къулыкъу ыкІи зыныбж имыкыу-гъэхэм яассоциациеу «Шанс» зыфиІохэрэр зэхэтщагъэх. НыбжьыкІэхэм тишІуагъэ зэрагъэкІыштыр типшъэрылх шъхъалэу хъугъэ.

Мурадэу тилагъэр ныбжьыкІэхэр гъогу темытхэу, шлуагъэ къафэзыхышгъ кружокхэм ахэтынхэр арыгъэ. ИщыкІэгъэ амалхэр кызыІэкІэдгъахъэхэзэ, кружок зэфэшъхъафхэр афы-зэхэтщагъэх, шыІэкІэ гъогу занкІэ текІыгъэ ныбжьыкІэхэм Иоф адатшІэу тыублагъэ. Непэрэ мафэмкІэ кІэлэеджэкІо нэбгыритІу тфэмыгъэдалуу тиІэр.

Мы лъэныкыомкІэ еджапІэм ІэпыІэгъу кыфэхъу хэушъ-хъафыкІыгъэ ИофшІэкІо купэу АКЪУ-м ипрофессорэу Жэдэ Зурет зипашъэр. Ащ кызырриІуагъэмкІэ, ныбжьыкІэхэм бзэ-джэшлагъэхэр зэрамыханхэмкІэ еджапІэм мэхъаншхо иІ.

Зыныбж имыкыугъэхэм, ныбжьыкІэхэм бзэджэшлагъэхэр зэрамыханхэмкІэ зигъо дэдэ Иофшлэнхэм къатегушыІагъ шІэ-ныгъэхэм зыщахагъэхъэрэ Адыгэ республикэ институтым името-дист шъхъалэу Сергей Булгаковыр.

КІэухым ныбжьыкІэхэм зэрахъэрэ бзэджэшлагъэхэм япчъагъэ республикэм нахъ макІэ щышІыгъэным, шъон пытэхэм, нарко-тикхэм апыщагъэхэу мыхъунхэм апае зэфэшъхъаф органхэм зэхэ-щэрэ профилактическэ Иофтхъабзэхэм атегушыІагъэх.

ПАТЫКЪО Анет.



Республикэм Ионыгъом щыфэхъазырых

Пчэдыжым сыхъатыр 7-м ехъулэу комиссием хэтхэр Адыгеим мэку-мэщымкIэ и Министерствэ зычIэт унэм дэжэ кышчызэрэуогъоигъэх. Ахэм купитIоу загощыш, автобусхэм арэтIысхъэх. Апэрэ купэу республикэм мэку-мэщымкIэ иминистрэу Юрий Петровыр зипащэм квалэу Мыекьуапэ кьепхыгъэ хызмэтшIапIэхэм ащыщхэр, Мыекьопэ, Кошхъэблэ, Шэуджэн районхэр мэфэ реным кыкIу-хъащтых. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм мэкумэщ хызмэтымкIэ и Комитет итхъаматэу Владимир Нарожнэр зипэщэ купым хэтхэр Джэджэ, Красногвардейскэ, Теуцожэ, Тэхьутэмыкьое районхэм ащылэщтых. Тэри апэрэ купым тыхэтэу тадежэ.

Апэу зыдакIохэрэр Адыгэ НИИСХ-р ары. Ащ кыгъэгъу-нэрэ чыгум игъунапкэ кышчыпэгъокIы НИИСХ-м ипащэу Тыгъужэ Рэщидэ. ЯлофшIагъэхэр зыфэдэхэр кьафилуатэзэ, коц, хъэ, зэнтхэ чылэпхэ лъэпкыкIэхэр зыщаушэтыхэрэ чыпIэу хъэсэ мынхуу зэтеуыгъэхэм адэжэ зынэсхэкIэ НИИСХ-м иотдел зэфэшъхъафхэм япащэхэр кьащыпэгъокIых. Хъэсэ цыкIу пэпчэ лэжыгъэу кышчагъэкIырым шIуагъэу пылгыр, аужырэ илэсхэм лэжыгъэ лъэпкэ зэфэшъхъафхэм ячылэпхэ лъэпкыкIэхэу аушэтыхэрэр зыфэдэхэр кьафилуатэ.

— СелекциемкIэ отделым аужырэ илэсхэм анахъэу Iоф зыдишIэрэр бжыхъэ коцым, кIымафэр изыхырэ зэнтхым, натрыфым ячылэпхэ лъэпкыкIэхэр ушэтыгъэнхэр, ахэм ащыщхэу республикэм ичIыгухэм нахъ кыкIушхэр кы-хъыгъэнхэр ары, — кьафилуатэ селекциемкIэ отделым илэсыбэ хъугъэу ипэщэ Пэрэныкьэ Казбек.

Мыекьопэ районым ит кьутырэу Красная Улька зыфалорэм ичIыгу гъунапкэ комиссием хэтхэм кьащыпэгъокIы бэмышIэу зэхашэгъэ хызмэтшIапIэу «НивэкIэ» зэджагъэхэм ипащэу Лъэцэр Юрэ. Ащ кы-зэрилорэмкIэ, гъэрэкIо бжыхъэ яхызмэтшIапIэ класэу зэхашагъэти, бжыхъасэхэр апхынхэ альэкIыгъэп. Ащ кыхэкIэу ятыгъэгъэзэ, янатрыф ыкIи ясое хъасэхэр кьарегъэлэгъух, ахэм язытет уигъэрэзэнэу зэрэщыгъыр комиссием хэтхэм хагъэунэфыкIы.

Тигъэзет кызэрэхиутыгъагъэу, Адыгеим мэку-мэщымкIэ и Министерствэ зэхышэгъэ комиссиен муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ чыпIэхэм яадминистрациехэм япащэхэр, а чыпIэхэм АПК-мкIэ ягъэлорышIапIэхэм япащэхэр ыкIи яагроном шъхъалэхэр, мэку-мэщымкIэ Министерствэм испециалист шъхъалэхэр, организации ыкIи кьулыкьу зэфэшъхъафхэм япащэхэмрэ яспециалистхэмрэ ащыщхэр, фермерхэр, республикэм и МВД ГИБДД-мкIэ игъэлорышIапIэ, Адыгеим и «Къэралыгъотехнадзор», ОАО-у «Россельхозбанкым» республикэмкIэ игъэлорышIапIэ, чыпIэ нефтебазэу «Лукойл-Югнефтепродукт» зыфилорэм, цыфхэм къэбар жъугъэр алъызыгъэлэсыхэрэ амалхэм ялыкIохэр зыхэтэгъэхэм республикэм илэжыгъэшIапIэ чыпIэхэр мэкуогум и 14-м кыкIухъагъэх. Комиссием хэтэгъэхэм пшъэрыл шъхъалэу ялагъэр бжыхъасэхэмрэ гъэтхасэхэмрэ язытет кьапIыхъаныр, Ионыгъом зэрэфэхъазырхэм зыщагъэгъозэныр ары.



Нэсых Кошхъэблэ районым игъунапкэ. Ащ кьащыпэгъокIых район администрацием ипащэ иапэрэ гуадзэу Джарымэ Энвербек районым мэку-мэщымкIэ игъэлорышIапIэ испециалистхэр игъусэхэу.

— Тирайон лъэныкьэ пстэ-умкIи фэхъазырэу Ионыгъом пэгъокIы, — еIо Джарымэ Энвербек. — Тибжыхъасэхэми тигъэтхасэхэми непэ язытет узымыгъэрэзэнэу ахэтыр бэп. ЧыIэмрэ ошхымрэ зэрар зэрахыгъэ чыпIэхэу бжыхъасэхэм кьахэкIыгъэхэм тыгъэгъа-зэмрэ натрыфымрэ ащапхы-жыгъ. Бжыхъэ коцыр лъхъан-чэ, пIокIэ хъазыр, коцышхъэ-хэри цыкIух. Хъэм илухыжы-ащыфехъагъэх Кошхъэблэ ыкIи

Еджэркьое кьоджэ псэупIэхэм.

Мы районым хэхъэхэрэ Натырбые, Майскэ, Блащэпсынэ, Игнатевскэ кьоджэ псэупIэхэм ягубгъохэм арыл бжыхъасэхэмрэ гъэтхасэхэмрэ комиссием хэтхэм кьапIыхъагъэх. Дэгъоу альэгъугъэхэмкIэ ар зилэшIагъэхэм ащыгъугъэх, лэжыгъэ хъасэхэм узымыгъэрэзэхэрэр зэрахэтхэри хагъэ-унэфыкIыгъ.

— Мыгъэ Iутхыжынынэу тилэр бжыхъэсэ гектар мин 17,2-рэ, ащ шыщэу коцыр гектар мин 12,9-рэ, хъэр гектар мин 23,6-м тIэкIу ехъу, рапсыр гектари 141-рэ, — кьафилуатэ районым мэку-мэщымкIэ игъэлорышIапIэ иагроном шъхъалэу Батышэ СулIан.



Кошхъэблэ районымкIэ кызы-щыуцухи зилэжыгъэ хъасэхэм яплъыгъэхэм ащыщ Зыхъэ Зу-раб зипэщэ хызмэтшIапIэу илэсэ къэс лэжыгъэ зэфэшъ-хъафхэм якъэхъыжынкIэ гъэ-хъагъэ зышIырэр. Мы чыпIэм комиссием хэтхэм кьащыпэгъокIэ Кошхъэблэ район администрацием ипащэу Тхаркьохъо Налбий. Ащи игушыIэ кIэкI кышчыгъэгъэ бжыхъасэхэм ялухыжынын районым мыдэу зы-зэрэфигъэхъазырыгъэр, ахэм зэкIэми язытет ымыгъэрэзэхэ-ми, чIэнагъэ фамышIэу зэра-угъонжыщтыр.

— Мыгъэ Iутхыжынынэу тилэр коц гектар 400, хъэ гектари 150-рэ, рапс гектари 150-рэ, — еIо Зыхъэ Зураб. — Мэфи 10-кIэ ахэр Iутхыжынынхэу итхъухагъ. Тикомбайнэхэри тыхъами хъазырых.

Ягубгъо илэхэ лэжыгъэ хъэ-сэ зэфэшъхъафхэу Зураб кьаригъэлэгъугъэхэм язытет комиссием хэтхэм осэ дэгъу фашIыгъ.

Шэуджэн районым игъунапкэ кьащыпэгъокIыгъ район администрацием ипащэу Хъуажэ Налбий. Районым мэку-мэщымкIэ игъэлорышIапIэ иагроном шъхъалэу ащ игъусэ ГутIэ Мурат кьафилуатэ зигъо къэсыгъэ Ионыгъом зэрэфэхъазырхэр, бжыхъэсэ гектар мин 14,5-м фэдиз хъазыр Iуахыжынынэу зэрIэр.

Апэу зыдакIохэрэр «Премии» зыфилорэ хызмэтшIапIэу хъэм илухыжынын зыщырагъэ-жыагъэр ары. Ащ ихъасэхэр кызаплъыхъэхэкIэ, фермер цIэрыIоу Отэщыкьэ Аслъан регъэблагъэх игубгъо илэ лэжыгъэр аригъэлэгъунэу. Апэу зэплъыгъэхэ коц хъасэм идэгъугъэ-кIэ рагъэпшэн адрэ районхэм арамьлэгъуагъэу ары комиссием хэтхэм кызыралуагъэр.

Ащ ыуж Заревскэ ыкIи Дукмасовскэ кьоджэ псэупIэхэм комиссием хэтхэр ащылэгъэх, ахэм ялэжыгъэ хъасэхэр кьапIыхъагъэх.

Мафэм ыкIэм купитIуми ахэтхэр Джэджэ районым ит Дондуковскэ элеваторым щы-зэлукIэжыхи, альэгъугъэхэм яклэуххэр зэфэхъысыжыгъэх. Ащ кызырэрэцаIуагъэмкIэ, мэфэ IофшIэгъу 12-кIэ бжыхъасэхэм ялухыжынын зэшIохыгъэн фаеу ары.

ЛЭХЪУСЭЖЬ
Хъаджэрэтибый.

Сурэтхэр районхэм кьа-цатырахыгъэх.





Теуцожь районым шыщ кьуаджэу Очэпшые икэлэ плугэу Кушью Рэмэзанэ непэ нахь игьэклотыгэу тигьэзетеджэхэм ядгьашлэ тшоигьу. Ар нэхьоишхо зилэ, насыпышхо зыпылт, лэжыгыгэшхом икьэхьыжэкло чыгулэжэ бэлахь.

Лахьшыкьуаехэр зэрыгушхохэрэ яклэлэу Лылэплэ Ибрахымэ апэ фирмэу «Белагмор» шызэхичэгьагь, — икьэлотэнхэр кьырегьажьэх аш. — «Синдика-Агмор» зэхэтшэнэу сызыригьэблэгьагьэр 2007-рэ илээсым ишышхьэу маз, шлэху илээситф хьушц. Апэу зыщедгьэжьэгьагьэр Штурбинымрэ Улапэрэ япынджыпкьхуэ Игьэкл хьугьэхэр, зэхэкьыжыгьагьагьэхэр арых. Ахэр тыукьэбзыгьэх, чьыг лэапсэхэр ахэттхьыгьэх, зэдгьэфагьэх.

Джащ фэдэу Теуцожь районым чьэпыогьу мазэм тыкьакуи шытшлагьэр бэ. Совет хабзэм буж цыф зэрымыхьэгьэ чыгухуэ чьыгхэр кьызэ-республикэми ашалуатэх.

А пстэумэ ялахьышлу хэлэ Иофшлэным изэхэщэклошхоу, чэди мафи имылуэ республикэм ирайонитфымэ ыкли Шытхьэлэ районым яцыф псэуплэ зэфэшхь-

рори». Бэмышлуэ Шытхьэлэ районымкелэ Ново-Алексеевскэм Кушью Рэмэзанэ зыщы-лудгьэклагь. Гушылэгьоу здытшлагьэр мыщ кьыкелэтыкьлоу кьыхэтэуты.

Шытхьэлэ районым Лы-лэплэ Ибрахымэ апэ фирмэу «Белагмор» шызэхичэгьагь, — икьэлотэнхэр кьырегьажьэх аш. — «Синдика-Агмор» зэхэтшэнэу сызыригьэблэгьагьэр 2007-рэ илээсым ишышхьэу маз, шлэху илээситф хьушц. Апэу зыщедгьэжьэгьагьэр Штурбинымрэ Улапэрэ япынджыпкьхуэ Игьэкл хьугьэхэр, зэхэкьыжыгьагьагьэхэр арых. Ахэр тыукьэбзыгьэх, чьыг лэапсэхэр ахэттхьыгьэх, зэдгьэфагьэх.

Джащ фэдэу Теуцожь районым чьэпыогьу мазэм тыкьакуи шытшлагьэр бэ. Совет хабзэм буж цыф зэрымыхьэгьэ чыгухуэ чьыгхэр кьызэ-

Нэлуасэ зыфэшьюш — Лылэплэ Ибрахым

Непэ зигуьгу кьэтишыхэрэ фирмэхуэ «Белагмор» «Синдика-Агмор» язэхэцэн зытшлэ ифагьэр, зиакьыл кьыхьыгьэр, лэпшлэгьу гори имылуэ ежэ кьылэжыгьэу мылькымкелэ зыгьэпсыгьэр, нэбгырэ мин лэпэ-цыпэм ызыщанэмэ Иоф языгьашлэрэр, ахэм яунагьохэр рапыгьынэу лэжьэпкелэ дэгьухэр кьязыгьэгьэхьэн, лэжыгыгьэшхуи кьязыгьэхьыжыгьын зылгьэкьыгьэрэ мыщ зисурэт иштүлгьэгьорэ Лахьшыкьуае икэлэ плугэу, лэпкьэ гьэзетэу «Адыг мак» иньб-дэжэгушлуэ, ар илээс кьэс илофшлэгьухэм кьафизытхьыкелэу Лылэплэ Ибрахым ары.

Ащ шылэныгьэу гьэгоу кьыкьлэгьэм, тигьунэгьу краимрэ ти Адыгэ Республикэ ирайон пчьагьэхэмрэ зигуьгу кьэтишыхьэгьэу фирмэ бэлахьхэр ащызэхичэнхэ, ахэм дэгьоу Иоф аригьэшлэн зэрилгьэкьыгьэр, ащ фэшлэклэ амалэу кьыз-фигьэфедэхэрэм, тапэклэ игуьгьэ-гухьэлгышлүхэр зыфэдэхэм афэгьэхьыгьэу тхыгьэу нахь игьэклотыгьэу тигьэзет бужыкелэ кьидгьэхьащт.



ЛЭЖЬЫГЬЭШХОМ

Хьызмэтшлэплэм чыгу жьокьлуплэ гектар 12988-рэ егьэлажэ. Шытхьэлэ районымкелэ «Белагмор» гектар 6273-рэ, фирмэу «Синдика-Агмор» — 6715-рэ, Теуцожь районым — 3728-рэ, кьалэу Мыекьуапэрэ Джэджэ районымрэ ащызэхэщагьэхэм — 2427-рэ, Красногвардейскэ районым — 560-рэ. Ахэр а районым япсэуплэ 15-м ехьумэ ащышхэм ячыгу лахь 3200-рэ, ащ цыщэу 1800-р — «Белагмор», 1500-р «Синдика-Агмор» агьэлажэ.

хьафхэм игьом анэсызэ чыгухэр елолланлэ имылуэ ащызгьэлэжыкьхэрэ, кьоджэдэсхэм лэжьэпкелэ дэгьухэр кьязыгьэгьэхьэрэ, лэжыгыгьэшхо кьязыгьэхьыжыгьэрэ, чылагьохэр Игьэкл мыхьухуэ кьызэтэзыгьэнэхэрэ Кушью Рэмэзанэ.

Ар 1953-рэ илээсым Очэпшые кьышхьыгьу. Кьэбэртгэ-Бэлкьар университетыр 1975-рэ илээсым кьыухыгь. Теуцожь автохьызмэтзехьаплэм Иофшлэныр шыригьэжыгьагь. Икьоджэ гупсэ дэт совхозым илээсикхэ иинженер шхьэлагь, илээсий фэдизрэ ащ идиректорыгь. Адыгькьалэ район администрациер зыдэтым ащ ипащэ игодзагь. Муниципальнэ предприятиеу «Волнами» итхьамэ-тагь. 2007-рэ илээсым кьышхьэжыгьагьэу Джэджэжыаблэ шызэхашэгьэ фирмэу «Синдика-Агмор» ипащ. Ащ кьыгьохьожыгьэу джы фирмэу «Белаг-

рыкелэжыгьэхэр дгьэкьэбзэжыгьагьэх. Апэрэ механизаторхуэ Т-150-хэм атэдгьэгьысхьэгагьэхэр Кьунчыкьохьаплэ шышхь — Бэщыкьо Казбекрэ Кьэзэнэ Рэмэзанэрэ. А илээс дэдэм коц гектар 1650-рэ районым шыхэтлгьэхьагь. Гектар пэпчыи центнер 45-рэ кьытхьыжыгьагь.

Корр.: Джыри тшыгьуншэрэп хыныгьом зэрэ-фэхьазыгьэр зыуплэ-кьлэрэ комиссиэм тыхэтэу Петровымкелэ тыкьа-кьыкьыгьэхьэгьэ коц хьасэм идэхагьэ, илээгагьэ, икьэбзагьэ, икоцышхьэхэм яинагьэ.

Ку.Р.: А зыфэпторэ хьасэр гектар 300 хьуштыгь. Гектар пэпчыи центнер 60 кьытыгьагь. Ащыгьуми «Белагмор» шылагь. Ар непэ тиучредителэу Лылэплэ Ибрахымэ Шытхьэ-



Кушью Рэмэзан.

лэ районымкелэ мы укьыздэ-клогьэ Ново-Алексеевскэм шызэхичэгьагьэу, илээситло Иоф шишлэгьагьэу шытыгь. Етланэ «сыда тирайон тызкьышхьы-лэжьэштыр, тичыгухэр зэхэ-кьыхьагьэх, цыфхэм Иофшлэн агьотырэп, лэжьапкелэ ялэп» ылуи, Теуцожь районым «Синдика-Агмор» шызэхытигьэ-щэгьагь.

Корр.: Непэ узипэщэ хьызмэтшлэплэр зыфэдэм, ащ чыгоу ыгьэлажьэрэр зыфэдизым тащыгьэгьуазэба.

Ку.Р.: Тыхьызмэтшлэплэ фирмитлу хэхьэ — «Белагмор» мы укьыздэклагьэмрэ «Синдика-Агмор» Теуцожь районымкелэ Джэджэжыаблэ шылэмрэ. Пстэумкелэ чыгу жьокьлуплэ гектар мин 13 фэдиз тэлэжыкь. Ащ шышэу гектар 6285-р зыгьэфедэрэр тигьунэгьу краимкелэ Шытхьэлэ районым шызэхэтшэгьэу фирмэу ыпшгьэкелэ зигуьгу кьэсшыхьэу «Белагмор» ары. ООО-у «Синдика-Агмор» фэгьэзагьэри чыгу маклэп — гектар 6715-рэ мэху. А чыгухэр Адыгэ Республикэм ирайон зэфэшхьафхэм бэджэндэу кьащыптыгьэхуэ тэгьэлажэ. ООО-у «Синдика-Агмор» илофшлэплэу Джэджэжыаблэ шылэм гектар 3728-рэ, Ханскэм дэтым — 2427-рэ, Красногвардейскэ районымкелэ пындрэ зыщытшлэрэр гектар 560-рэ.

Корр.: Ащыгьум республикэм ирайон пстэуми Иоф ащышхьэлажэ, кьоджэдэсхэр ащышхьэлажэ, лэжьапкелэ кьащышхьэлажэ. Ащ фэдиз чыгу сьдэушхуэ кьащышхьыгьа? Зичыгу лахьхэр жьугьэлажэ-хэрэм сыда яшьютырэр?

Ку.Р.: Республикэмкелэ Теуцожь, Красногвардейскэ, Мыекьопэ, Джэджэ районхэм Иоф ащытэшлэ. Тызнэмысы-

жыгьэ килограмм 500-м нэдгьэсыгь.

Пстэумкелэ Иофшлэн зэдгьэгьотыгьэу дгьэлажьэрэр нэбгырэ 250-рэ. Губгьо Иофшлэнхэр зыщыжьотхэ лэжьаным а пчьагьэр 300-ми кьехьоу кьыхьэлы. Механизаторхэр нэбгыришхэм ехьух. Ялэжьапкелэ Иоф зэрэшлэрэм ельпыгь. Шхьадаж кьыгьахьэрэр ары лүклэжы-рери.

Дэгьоу Иоф зышлэрэми дэгьоу кьегьахьэ. Владимир

Гьэрекелэ коц тонн мин 20, натрыф тонн мини 5, тыгьэгьэзэ тонн мини 3 кьахьыжыгь. Коцым гектар телытэу центнер 50, натрыфым — 50-м ехьу, тыгьэгьазэм — 25-м нэс, пындрэ — 50 кьара-хыгь. Коц килограмм кьыкьыжыгьын мылькыу тырагьэкьодагьэр сом 3,185-рэ, тыгьэгьазэм — 5,70-рэ, натрыфым — 3,50-рэ.



Тык Аскэр.

гьэу кьэнэжыгьгьэр Кошхьаплэ-рэ Хьакурынэхьаплэрэ. Ахэми шылэмэ Иоф ащытшлэнэу тыхьазыгь. Ыпшгьэкелэ кьызэрэ-щыслогьагьэу, Шытхьэлэ райо-нымы тышлэжыгь.

Чыгу лахьхэр зэфэдизхэп, зы районхэм ар гектариплэым кьащехуэ, Теуцожь районымкелэ ар зэрэхьурэр гектари 2,4-рэ. Теуцожь районымкелэ чыгу лахь пэпчыи лэжыгьэу килограмм 300-рэ дэгьэ литрэ 20-рэ зэтэгьэжыкьлэм ятгыштыгьэмэ, тапэу Лылэплэ Ибрахымэ илээс кьэс хьыгыгьагьэхэ, лэ-

Шоповаловыр анахь механизатор бэлахьэу тилэхэм ащыш. Иофшлэнхэр зыщыжьот лэжьанхэм ащ имээ лэжьапкелэ сомэ мин 70-м кьехьоу кьыхьэлы, икьыгьэ илээсым гуры-тымкелэ имээ лэжьапкелэ зэрэхьурэр сомэ 27400-рэ. Ащ нахь балу гурыт мээ лэжьапкелэу кьыфилыгьгьэр трактористэу Александр Деренскэм — сомэ 30416-рэ. Шоферэу Алексей Смеровым имээ лэжьапкелэ зыфэдизыр сомэ мин 24-рэ. Шоферхуэ, ятэрэ ыкьорэ, Владимир ыкли Алексей Карамзовхэм ямээ лэжьапкелэхэр сомэ мин 21—22-рэ. Ахэр «Белагмор» илофшлэх.

Джащ фэд, Джэджэжыаблэклэ зыкьэбгьазэм, «Синдика-Агмор» имеханизаторэу Лыбзыу Хьалидэ имээ лэжьапкелэ сомэ мин 40-м шлокелэу кьыхьэлы. Гьукьлэлэ Юрэ гьэрекелэ гуры-тымкелэ мээ лэжьапкелэу кьыфилыгьгьэр сомэ мин 23-рэ. Механизатор хьупхьэх, тагьэ-разэ, лэжьэпкелэ дэгьухэри Гуахьыкьы Жаклэмыкьо Аскэр, Гьонэжыкьо Рэмэзанэ, Тыгьужь Аскэр, Хьокло Шамсудинэ, Аксененкэхуэ Александрэ ыкьоу Евгенийрэ, нэмыкьхэм.



Шоферхуэ Илев Алексейрэ Шостак Александррэ.



Фирмитуми нэбгырэ 250-рэ ащэлажэ. Механизаторхэр зэрэхуэрэр 100. Иофшлэнхэр зыщыжэот лэжыаным Иоф зэрагыашлэрэр нэбгырэ 300-м нэсы. А уахтэм механизатор пэрытхэм ямээ лэжыапкэ сомэ мин 60 — 70-м шлокы, ильэсым гурытымкэ мазэм сомэ мин 25 — 30-м еху кыагыахэ.

Корр.: Ащ фэдизэу лэжыапкэ дэгъу кызыгыахэуэрэр лэжыагыаби кыахыжэу кычлэкин. Икыгэ ильэсым чыгулэжыанымкэ сьд фэдэ гыагыахэа шьуилагыахэр?

Ку.Р.: Гыэрекко коцым гектар тельгытэу центнер 50, натрыфым — 53-м фэдиз, тыгызгазэм — 25-м еху кыарытхыжыгэ. Пстэумки коц тонн мин 20, натрыф тонн мини 5, тыгызгэзэ тонн мини 3 тыхамбархэм арыттэкожыгыагэ. Пындж гектар 1040-рэ

Мы лэжыаным натрыф ыкн тыгызгэзэ хыасэхэм культиваторхэр зыпышлэгэхэ трактор 30-м еху ахтэу адэлажэх. Бжыхэ ыкн гыэтхэ лэжыгыгэ хыасэ тигубгыохэм арыплэгыоштэп цыраужыхэмкэ зэхэ-кыагыахэу. Зэкнэми гербицидхэмкэ уцыжыхэр ахэдгыэклодыкыгэх, минеральнэ чыгышлэхэмкэ тьшлушагэ. Тэгугэ гектар пэпчэ центнер 60-м шлокэу натрыфым кыытынэу.

Корр.: Чыгум игыом зэрифэшъуашэу удэлэжыаным фэшлэ техникэ дэгъу уилэн фае. Ащкэ

хыамбархэу Джэджэхаблэ, Великовечнэм, Ново-Алексеевскэм адэтхэри хыазырых.

Хыныгыошхом ильэжыан нэбгырэ 250-рэ гыэшхэгэн фае. Трактор кочлэшхоу непэ шытхэри комбайнэхэм ауж итыщтых, хыпкыхэр диск онтэгыу-хэмкэ зэхуапкэтэнхэш, полупары кыалэтышт. Ахэм кыэуцу ямылэу чэци мафи Иоф ябгышлэным фэшлэ соларкэ тоннипшлэ ящыклагэ. А пстэури кыдэтлгытэзэ, тилофшлэнхэр непэ зэхэтэщэ.

Корр.: А пстэури дэгъу ыкн тэрэ. Шьунзэхэ-щаклоу Лылэплэ Ибрахымэ илыгэ, илушыгэ, игулытэ, исэнаушыгэ, ыпэкэ плэзэ ащ фэдиз фирмэхэр зэхичэнхэ, шьуигэлэжыэн, шьуигэпсэун зэрилэжыкырым уасэ фэшлыгыуай.



сыкызысыхэккэ, адыккэ кыэнэжырэ шылэп. Улапэ благыэ. Километрэ 25-рэ зэрэхуэрэр. Джэджэ — километрэ 20. Мыщ сыкыкло зыхыуикэ сызшыфаем Джэджэхаблэ сыкыдэхэ. Арышгэ, Иофым зи гыэшлэгыон хэлэп. Мониторы марышгэ пылгагэ, мыщ сызтелункэклэ мастерскоим, автопаркым, ком-

шьуилофхэр зэрэдэхэ-клаем тыщыгыуаз.

Ку.Р.: Фирмэу «Синдика-Агрор» Джэджэхаблэ зыщызэхэтэщэм кыутырэу Городскоим дэт былымэхэ фермэр сомэ миллион 90-ккэ тцэфыжыгыагэ. Былымэу тетыгэр шьхыи 147-рэ нылэп. Ахэм ялоф дэй дэ-

ИКЪЭХЪЫЖЪАКЮХЭР



Аксененкэхэу Александррэ ыкыоу Евгенийрэ.

Иутхыжыгыагэ, гектар пэпчэ центнер 50 кыитхыжыгыагэ. Мыгэ пынджэу тшлагэр нахь мак — гектар 560-рэ. Сыда пюмэ гыэреклэрэ пынджырджыри зэрэщылэ, лукырэп. Уасэр цыкыу. Ыпэрэ ильэсым килограммымкэ сомэ 15 кыатыщтыгэмэ, джы уасэу шы-лэр сомэ 4.

Корр.: Адэ мыгэ сьд фэдэ культурэха нахыбэу шьуилагыахэр? Ахэм сыда язытет?

Ку.Р.: Тшлэхэрэр тичыгухэм нахь ащыбэгыохэрэ, фэдэ кыитфэзыхыхэрэ лэжыгыгэхэр арых. Бжыхэсэ гектар 6843-рэ тил. Ащ шыцэу коцыр гектар 5059-рэ, хыэр — 583-рэ, рапсыр — 1201-рэ. Ахэм игыом гектар тельгытэу бжыхэм чылапхэхэм адыэтлгыхэгэ минеральнэ гыомылэ килограммишгэм нэмыккэу, гыатхэми тлогыогого аммиачнэ селитрэ килограмм 300 зырыз алэккэдгыагыгэ.

Мы лэжыаным пынджыпкыхэм самолетыр ашгыарыт, гектар пэпчэ мочевины килограммишгэ лэжыагыахэ. Натрыф гектар 2829-рэ лэжыгыгэм пэлухыанэу, силосыпхэ гектари 133-рэ, тыгызгазэу гектар 1673-рэ, сое гектар 546-рэ тшлагэ.

шьуилофхэр сьдэу щытха? Хыныгыошхори кыэблэгыагэ.

Ку.Р.: Техникэмкэ тилофхэр дэгъу дэдэх. Тыщыклагыэу тызфэныкыо шылэп. Тракторхэм язакыоу 60-м еху тил. Чыгум ижыонкн, игыушгыбжыкынкн, чылапхэхэм яхэлхыанкн, лэжыгыгэ хыасэхэм ядэлэжыонкн дгыэфедэрэ техникэр зэккэ лэ-кыб кыэралыгыохэм кыащышгыгэу зэтэгэпсыхыагэ. Джэщ фэд, мэкыумэщ лэмэ-псымэхэу дгыэфедэхэрэри ахэм кыаращыгэх.

Мары хыныгыошхоу бэрэ пэмылэу тызфэжыащтым изэшлохын тыфэхызыр. Италием кыащашыгыгэ комбайнэхэу «Лаверда» зыфилорэм фэдэхэу 17 тил. Ахэр неп пюми Иофшлэным фежыэнхэм, лэжыгыгэшхор кэзыгыгэ фэмыхыоу угыо-ижыгыгэным фытегэпсыхыагыгэ. Тэгугэ бжыхыасэу тилэм икыэлэжыон мэфэ Иофшлэгыуи 10 — 12-ккэ тыухынэу. Комбайнэ пэпчэ нэбгырэ тьурытлу тес, зызэблахыуэ сменитлоу, чэщыр хэккотэфэ кыэуцу ямылэу Иоф рагыэшлэшт. Ахэм лэжыгыгэр аккэзыщыщтыхэ автомашинэхэри хыазырых. Лэжыгыгэр зэрацэллэшт механизированнэ хыамэхэу, зыщыдгыэтлгылгыщтыхэ

Трактор 60, комбайнэ 17, автомашинэ 20-м еху, мэкыумэщ лэмэ-псымэу ящыклагыэр зэккэ ял. Ахэр Англием, Италием, Америкэм, Голландиём кыащашыгыгэх. Ильэс кыэс сомэ миллион 30-м еху зытефэн техникэ зэфэшхыафхэр кыащэфых.

Джэщ фэд, Рэмэзан, ори уилофшлэплэ сымыгэшлэгыон слээкырэп. Нахыпэм чыгу жьоклуплэ гектар мин зыщыплэ зилэгэ колхозым тхямати, ащ игуадзи, парткоми, профкоми, комсомоли, специалист шьхыалэхэри, бригадирхэри, нэмыкыби илагэхэ, ерагыэу фикыу-щтыгыгэх. О уизакыоу гектар мин 13 яогэлэжы. Етлани а чыгухэр республикэми краим ирайон зэфэшхыафхэми ащылэ, чылэгэ 15-м ехыумэ ащыпсэхуэрэм ячыгу лыхых. О Очэпщы уцэпсэу, а Иофшлэплэхэм игыом уанэсы, ильэс зытфых хыугэу уищтыхыу ябгыалозэ олажы. Сыдэуцтэу Иофшлэнхэр зэхапщэхэра, сьдигыа зызыбгыэпсэфырэ?

Ку.Р.: Сэ цыфхэм ялыгыгэу зи сшлэрэп. Сызыпылгыр, пштырылгы шьхыалэу зыфэслэгыужыкырэп цыхыэ кысыфшлэ сызгозыщгыгэ Лылэплэ Ибрахымэ кыызэрэсшыгугырэп зэрэггыэккэщтыр ары. Тиконторэ зыдэт Ново-Алексеевскэм сыхыатыр блым сынэсы. Ар Очэпщы зэрэпчыжыэр километрэ 60. Мыр гупчэм итышгэ,



Льэустэныкыо Рэмэзан.



Карагезов Иван.

Кыутырэу Городскоим (Теуцожь район) шылэ былымэхэ фермэр защэфыжыым былымэу тетыжыгыгэр шьхыи 143-рэ, ахэр лыгэжыгыгэх, чэмхэм щэу кыахлахыщтыгыгэр грамм 300. Непэ ащ шылагыэр 450-рэ. Былымхэр тегэпсыхыагыгэх, кыабзэх. Чэм пэпчэ чэщ-зымафэм щэ килограмм 11 кыыклахы.

байнэхэр зыдэтым, нэмыккэ чыплэхэм ащашлэрэр зэккэ экраным кыыредзэ.

Сигуадзэхэр хыупхэхэ, чаных. Ахэр «Белагромккэ» Иван Карагезовымрэ Анатолий Коваленкэмрэ, «Синдика-Агромккэ» Джэджэхаблэ шылэр Шыынэхэ Юр. Джэджэ районным фэгызэагыэр Михаил Басюнок, Красногвардейскэ районнымккэ пынджым фэгызэагыэр Симболэт Мурат. Агронном шьхыалэхэр Джэджэхаблэккэ Тыгужы Нурбий, Ново-Алексеевскэмккэ улэпккэлэ чанэу Тыкы Аскэр. Хыут Рэщыдэ инженер шьхыалэу Джэджэхаблэ шылэ. Зэкнэми алэккэ кыагыанэрэп, япшгырылгыхэр агыэаккэх, сицыхыэ атель, сафэраз.

Корр.: Былымхыуными шьупылэ. Ащкн

дагы, лэрыгыэтэджыгыгэх. Чэщ-зымафэм чэм пэпчэ щэ грамм 300 кыыклахыщтыгыгэр. Непэ Гыонэжыкыо Аслыанбий зипэщэ фермэм былым пшлэгэ 450-рэ шылагы. Дэгыоу агыашхэх, агыахы. Чэмхэр зэрэхуэрэр 129-рэ. Ащ пэпчэ чэщ-зымафэм щэ килограмм 11 кыыклахы.

Корр.: Гугыэ-гухэлгы-шлхэр сьд фэдэхэ?

Ку.Р.: Шылэныгыгэр зы чыплэ итэп. Ащ тыдэбэкыошт, тапэ едгыэхыушт. Технологи-яккэу кыежыэрэр зэккэ тлэ кыидгыэхыащт. Армырмэ, шылэныгыгэм укышчинэшт. Ауштэу тызэрэлажыэрэр ашлэшгэ, ахэр кыэзышлэхэрэр кыытфэккэх, тэри шлэныгыгэлэжыхэр тиупчлэжыгыгэхэу тыщыклагыгэхэр тшэфыщтых, гыунэпкыаккэхэр тшгэщтых.

Ауштэу акылыгыгэ хэлэу фирмитлуми Иоф зэраригыашлэрэм, цыфхэм Иофшлэн зэраригыэгыотырэп, лэжыапккэ кыызэраригыэгыахыэрэм, ягубгыохэр гыэбжыулыгэ зэраригыэшлэрэм, лэжыгыгэшхо кыызэраригыэгыахыжыкырэп афэшлэ Кушгы Рэмэзанэ зыщылэжыэрэ районхэм ащалгытэ, илофшлагыэ осэшхо кыащыфашы.

Зигугыу кыэтшыгыгэ фирмэхэм язэхэщаклоу Лылэплэ Ибрахымэрэ япашэу Кушгы Рэмэзанэрэ лэпккэ гыэзетэу «Адыгэ макэм» иныбджыгыушлхыу зэрэщытхэри тигуапэу кыыхэтэгыэщы. Ащ фэшыхыат ялофшлэхэм лэпккэ гыэзетырилгыс кыэс кыазэрафыратхыкырэп.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Лэшыныэ Аслыан сурэтхэр кыытырыхыгыгэх.

Бжыхыэсэ гектар 6843-у ялэм итеплэ дахэ — коцыр гектар 5059-рэ, хыэр — 583-рэ, рапсыр — 1201-рэ. Хыныгыошхоми непэ-неуцэу фежыащтых. Комбайнэ 17-мэ мэфэ Иофшлэгыу 12-ккэ ар зэшлуахышт.

ІэнэтІабэ зэблїхъугъ

Илъэс 30-м ехъу тешлагъ Мыекъуапэ иурам шъхьалэхэм бгъуитлур кызылныубытэу ате-тыгъэ чыг инхэр рахыкыхи, альапсэхэр зыхатлыкыгъагъэхэм. Ахэр клай, чыггай зыфэ-пшотт лъэпкыгъэх, заушгом-бгъуыгъэу урамхэр къэзыгъэжъа-урэ чыг иныгъэх. Ахэм ачыплэ чыг псыгъо цыкхуэр бгъуит-луклэ агъэтысыгъэх. Шхьомч чыг цыкхуэм илъэс зыгъушккэ зыкыалыгъ. Непэ уялтымэ гур кыдащадэ, лъэсрыккэ гъоухэр кыагъэжъау, къэлэ урам шъхьа-Іэхэр кыагъэдахэх. Бжыхъэм ыккхэм адэж шхьомч инхэу кыатэкъохыхэрэр «Іээгъу» алошъ, цыфхэм ашыпх.

Ащ фэдэ чыг лъэпкхэр кызыгъэжъагъэхыгъэ организаци-ем непэ игугъу ашыжырэп. 1980-рэ илъэсым Мыекъопэ къэлэ исполкомым игъэорышланлэу «Зеленстрой» зыфалощтыгъэм ипшэагъу Тальэккэ Кимэ кьед-гъэІотагъ а Іофшланлэр зиллэ-ужыгъуагъэр.

— Партием ихэку ыккх иккх-лэ комитетхэм сыздагъэклогъэ Іофшланлэм дахэккэ игугъу шшынуу шыгъгъэп, — елэ Кимэ. — Зэтэзыгъэ организациехэм ашыщыгъ. Ащ иІофхэр зыпкх игъэуцожыгъэххэр апэу кызы-щезгъэжъащтым иккхыхын кын кысыщыгъу. Мыекъуапэ хкум иккхлэ шъхьалэм, итеп-лэ дэхагъэ плонэу шытыгъэп. Етлани, Москва шыІэшт Олим-пиадэр къэблагъэщтыгъэ. Ащ пае тиІофшланлэ пшъэрыл ин-хэр ыпашъхъэ кыуцощтыгъэх. Къэзгъагъэм ыккх чыг цыкху-

хэм ялэжыын зыкъедгъэлэтын фэагъэ.

КлэлакІэр зылухъгъэ Іофшлан-лэр кыныгъэми, ыгу клэды-гъэп, пшъэрыллэу кыфашы-гъэм изэшлэхын ыккхуагъэ фи-гъэорышлагъ. Ежъ ыпкх кыккхэу «Зеленстрой» зыцлэ организациер «Адыгейм иккхэгъагъэхэр» («Цветы Адыгеи») ыцлэу совхоз ашыжыи, мыщ фэдэ хызмэт-шланлэхэу Краснодар краим ит-хэм яккхэако хъугъэ. Ар кы-далгыти, Мыекъопэ къэлэ ком-мунхозым ипашэхэм апкх кы-ккхэу совхозым ригъэжъагъ Мые-къуапэ иурамхэм шхьомч чыг цыкхуэр ашыгъэтысыгъэххэр, къэлэ паркыри скверхэри къэ-гъэгъэ зэфэшхъафхэмккх гъэ-ккхэргъэххэр.

Кимэ кызырліотэжырэмккх, шхьомч чыгхэм ягъэтысын къэлэдэххэм бырсыр кыра-шылгъагъ. Кызырэлъагъэу, а лъэхъаным урамхэм чыгхэр атемыгыгъэу плон плъэкхыгъгъэп. Ахэр иныгъэх, лъэагъэх, гъема-фэм чыІэагъэ кыашыщтыгъэ. Ау ахэр яинагъэккх, ягъумагъэккх зэфэдизыгъэххэр. Мо чыгыжъ отэрэу илъэсыбэрэ шытыгъэхэр лъэпсклэод зэрашыхэрэр ашлэ-емыккху къэлэдэххэм хьал-балык кыалыгъ, зэрэмыразэхэр кызыІотыккхуэр тхыгъэхэу кы-лэм ипашэхэм афагъэхыхэрэм кыахэккху шхьомч чыгхэр вок-



залым нэсэу агъэтысыгъэххэр.

Аушгъу хъугъэми, чыг псыгъо цыкхуэу илъэс 30-ккх узэккх-Іэбжъмэ агъэтысыгъагъэххэм непэ къэлэ урамхэр, паркыр, площадыр ыккх скверхэр кыагъэдахэх.

Іофшланым иветеран ишыІэ-ныгъэ гъогу ехылаагъэу гушыІэ заулэ кыаслэ сшлэиу. Шын-джые кышыщыгъу ккхлэм гу-рыт еджапІэр кызыеух нэуж Краснодар дэт мэкъумэщ инсти-тутым агрономиемккх ифакультет члэхъагъ ыккх дэгъу дэдккх кыухыгъ. А лъэхъаным колхоз-хэмрэ совхозхэмрэ мэкъу-мэ-щымккх ящыккхгъагъ специали-стхэр. Агроном ныбжыккхрэ 1960-рэ илъэсым агъэккхуагъ

пшыжъхъэблэ колхозу «Роди-на» зыфилорэм Іоф шишлэнэу. А илъэсхэм колхозым гъэхъагъэхэр иІагъэхэми, селекционнэ Іофшланым шыпылгыгъэххэр. Ащ кыахэккху гектар тельгъу коцэу е хъуу кыраахыжыщтыгъэр илъэс зэккхлэыккхлэхэм мэккхгъэ. Агроном ныбжыккхрэ академикэу П.П. Лукьяненко дэжъ ккхуи елэІугъ ІэпыІэгъу кыаритынэу. Коц чыллэхъэ хъшыпыккхуэу «Безостая-1» зыфилорэм фэдэу дзыуитлур кырити, кыщагъ. Джащ тетэу а коц лъэпкыр апэу пшыжъхъаблэхэм кыалэккхуагъ. Ащ ыуж етлани ащ фэдэ коц чы-лапхъэу дзыуитф совхозу «Труд» (Джэджэ район) зыфи-лорэм кыІыхи, колхозу «Роди-нэм» коц лъэпкыккхлэм илэжыын шыпыхъагъэх. Джаушгъу агро-ном ныбжыккхлэм зыкызыгъэ-лъэгъо нэуж Хъакурынэхъаблэ дэгъыгъэ колхозышхом агроном шъхьалэу агъэккхуагъ.

Мэкъу-мэщымккх специалист клэлакІэр нэужым комсомол Іофым фагъэзагъ. ВЛКСМ-м и Теуцожэ райком иапэрэ секре-тарэу агъэнэфагъ. 1967-рэ илъэ-сым комсомолым и Адыгэ хэку комитет иятлонэрэ секретарэу агъэккхуагъ. Илъэситлур зытешлэ нэуж КПСС-м ихэку комитет инструкторэу Іоф ышлагъ, Мос-ква дэт ашпгъэр партийнэ еджа-пІэр кыухыгъ.

Ахэм ауж Кимэ хызмэт Іофшланым фагъэзагъ. 1975-рэ илъэсым Кавказскэ къралыгъо заповедникым ипашэ игодзэ Іэнэтлэ Іуагъэхъагъ. Етлани Мые-къопэ районым ит былымгъэп-щэрыпІэ совхозу «Мыекъуа-пэм» пащэ фашыгъ. Ащ кыІу-кыжыи, кыалэу Геленджик дэт пансионатэу «Альфа» зыфилорэм директорэу Іухъагъ. ІІэнэтлэ кызыІоккхыжым унэм итлыс-хъажыныр кырымгыгъэккху чырбыщгъэжъэ завод цыккху зэхыщадгъ. Ащ илъэситф Іоф зыщешлэм кыІуккхыжыгъэу пенсием шыІ, Мыекъуапэ шпэ-сэу.

Іофшланым иветеранэу Тальэ-ккх Кимэ улуккхлэи, гушыІэгъу уфэхъунккх цыф шлагъ.

Ащ унэгъо дахэ ышлагъ. Иш-хъэгъусэу Муслымэтрэ ежыррэ зы клалэрэ пшъэгъытІурэ зэ-дапІугъ. Нэбгырищымы унагъо-хэр ялэх, апшъэрэ гъэсэнгыгъэу зэрагъэгъотыгъэм рэлажъэх. Ялфыгъэххэм Іофшланым ивете-ранхэу Кимэрэ Муслымэтрэ ащгъушлукхы.

Мэкъуогъум и 19-м Кимэ ыныбжъ илъэс 78-рэ зэрэхъу-гъэмккх тыфэгъушлэ, бэгъашлэ хъунэу тыфэлъало, псауныгъэ пыгъэ иІэмэ зэрэтшлэиуори кы-хэтэгъэхъожыи.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурап.
Ветеранхэм я Адыгэ респу-бликэ совет ипресс-секре-тарь.

Сурэтым итыр: Іофшланым иветеранэу Тальэккэ Ким.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

Фитыныгъэ зилэхэм аратыжыи

Урысые Федерацием Пенсие-хэмккх ифонд и Адыгэ республи-кэ Къутамэ страховать ашыгъэхэу зидунай зыхъожыгъэхэм пенсиехэм апае зэлуагъэккхгъэ мылтыкур фитыныгъэ зилэхэм яты-жыгъэным епкыгъэ Іофшланыр лъегъэккхуагъ. Ащ ехыІлэгъэ унашъоу Урысые Федерацием и Правительствэ кыдыгъэккхгъэр 2007-рэ илъэсым кышыцублагъэу тыдккхІа шлагъэккхжыи. Непэ ехъуІлэу ПФР-м ичІыплэ орган-хэу Адыгэ Республикэм итхэм страховать ашыгъэ цыфхэу зи-дунай зыхъожыгъэхэм пенсие-хэм апае мылтыкоу зэлуагъэккх-гъэр фитыныгъэ зилэхэм ятыжы-гъэным ехыІлэгъэ лъэлэу тхыІэ 1162-м алахыгъ. Ахэм зэккхмккх аратыжыын фаеу шытыр сомэ миллиони 6-рэ мин 623-м ехъу.

Зидунай зыхъожыгъэхэм пен-сиехэм апае зэлуагъэккхгъэ мыл-тыкур аІыхыжыгъэным ифиты-ныгъэ зилэхэм ПФР-м иреспуб-ликэ Къутамэ мэкъэгъэлхэр афе-гъэхъых. Арышъ, джыри зэ шгугу къэтэгъэккхжыи пенсие-хэм апае зэлуагъэккхгъэ мылтыкур УФ-м и Правительствэ 2007-рэ илъэсым шэклогъум и 3-м номе-рэу 741-рэ зыгъгъэу кыдыгъэккх-гъэ унашъоу «Страховать ашыгъ-гъэ цыфхэу зидунай зыхъожы-гъэм пенсиехэм апае зэлуагъэккх-гъэ мылтыкоу шъхъэ тельгъэ сче-тэу кышыцфызэлуахыгъагъэм шызэІулаагъэр Пенсиехэмккх фондым зэраритыжырэ Шапхъэ-хэр ухэсыгъэнхэм ехыІлаагъ» зыфилорэм зэригъэнафэрэм тетэу зэралэагъэхъажырэп. Шапхъэ-хэм мылтыкур зыІуккхжыщтыгъэ

мы кыккхлэыккхлэхэр агъэнафэх:

а) лъэлэу тхыІым тетэу мыл-тыкур ратыжыным ифитыныгъэ зилэхэр — ахэм ахэхъэх страхо-вать ашыгъгъэ цыфхэу зидунай зыхъожыгъэм пенсиехэм апае мылтыкоу зэлуагъэккхгъагъэр ате-гошжыгъэным фэшІ изаделе-ние зыцлэ кышыцфызэлуагъэхэр;

б) законом зэригъэнафэрэм тетэу зыІуккхжыныу шыгъгъэ — зидунай зыхъожыгъэм мылтыкоу зэлуагъэккхгъэр зэратегошжэ-гъэшт шІыккхрэ зыгъэнэфэрэ за-явление кымыгъэнагъэмэ, ныб-жъэу ыккх Іофшланымккх амалэу ялэм емылгытыгъэу, мы зэккх-лэыккхуагъэм тетэу иІахыІлэхэм аратыжыи;

— псэуэми апэу зэратыжы-хэрэр — илфыгъэхэр, ыпІу-жыныу аІыхыгъагъэхэри зэрахэ-тыхэу, ишхъэгъус ыккх ягъэ-янэ-хэр (зыІуагъэккхгъэхэр);

— ятлонэрэу зэратыжыхэрэр — ышыхэр, ышыпхъухэр, тэ-тэжъхэр, нэнэжъхэр ыккх ипхъо-рэлъфхэр.

Заявлениеккх кыккхлэІлэунхэ алъэккхышт 2002-рэ илъэсым ишыІэ мазэ и 1-м ыуж зидунай зыхъожыгъэхэу зилицевой счет мылтыку шызэІузыгъэккхгъэхэм кыалэныгъэ мылтыкур аІыхыжы-жыын фитыхэр. Аратыжырэ мылтыкур 1953-рэ илъэсым къэ-хъугъэхэ ыккх ахэм анахъ ныб-жыккх хуІыфыгъэхэу, 1957-рэ илъэсым къэхъугъэхэ ыккх ахэм анахъ ныбжыккх бзыІыфыгъэхэу зидунай зыхъожыгъэхэм ялицевой счетхэм ашызэлуагъэ-ккхгъагъэр ары.

Пенсиехэм апае зэІуккхгъэ

мылтыкур ыккх хэгъэхъожэ фэ-хъугъэхэр кыдыхалыгъэхэзэ страховать ашыгъгъэ цыфым зэлуагъэккхгъэр фитыныгъэ зи-Іэхэм зэратыжырэ Іофшланымккх пенсиехэм мылтыку шызэІу-Іуагъэккхрэ Іахъэу иІэр фагъэу-цуным е а Іахыр кыфалыгъгъэ-жыныным ыпккх ідунай ыхъо-жыгъэ зыхуІккх ары. Мыщ дэ-жым правопреемникхэм араты-жырэ ахъщэр ПФР-м ибоджет Іэккххъагъэр ыккх зидунай зы-хъожыгъэм кыфызэІуахыгъгъэ лицевой счетым ихъагъэр ары.

2002-рэ илъэсым бэдзэгъум и 24-м номерэу 111-ФЗ зытетэу кыдыжыгъэ Федеральнэ законэу «Іофшланымккх пенсиехэм мылтыку шызэІуагъэккхрэ Іа-хъэу ялэм хэгъэхъэгъэным фэшІ мылтыкур Урысые Федерацием инвестициехэм ашыгъгъэлэжъэ-гъэным ехыІлаагъ» зыфилорэм ия 38-рэ статья ия 3-рэ пункт зэригъэнафэрэмккх, страховать ашыгъгъэ цыфхэу зидунай зыхъожыгъэм зэІуагъэккхгъэ мылтыкур фитыныгъэ зилэхэм за-ратыжырэп зыцлэ кьетІогъэ мылтыкур аІыхыжыгъэным фэшІ мэхих пІалъэм шІомыккху Пен-сиехэмккх фондым лъэлэу тхыІ-ккх зызыфагъазэккх ары ныІп. Ау зыгорэккх ПФР-м зыфамы-гъазэзэ а пІалъэр алэккхыгъэмэ, суд унашъоккх яфитыныгъэ кы-дахыжыын алъэккхышт.

КъэтІогъэ пІалъэр зыІэккхы-гъэ цыфхэм фитыныгъэу ялэхэр кыдыжыгъэххэм фэшІ мы кыккхлэыккхлэр шІыккхлэм тетэу ПФР-м ичІыплэ орган зыфагъазэ:

1. Страховать ашыгъгъэ цы-

фэу зидунай зыхъожыгъэм ышлэккх кызыІуахыгъгъэ сче-тым шызэІуагъгъэ ахъщэр кыІыхыжыгъэным фэшІ ащ фэдэ фитыныгъэ зилэхэм шъошэ гъэнэфагъэм тет лъэлэу тхыІккх ПФР-м ичІыплэ орган зыфегъа-зэ ыккх ащ гъусэ фешІых:

— паспортыр;

— цыфым ідунай зэрихъо-жыгъэр кызыушыщытыр сви-детельствэр;

— страховать ашыгъгъэ цыфхэу зидунай зыхъожыгъэм ІахыІныгъэу фыриІэр къэзыу-шыщытыр тхыІтыр;

— страховать ашыгъгъэ цыфхэу зидунай зыхъожыгъэм-рэ ащ кыккхлэныгъэ мылтыкур кыІыхыжыгъэрмэ (ащ сви-детельствэ іІэмэ) ястраховой сви-детельствэхэр;

— сберкнижкэм икопие;

— мылтыкур кыІыхыжыгъэ-рэм и ИНН.

2. Зидунай зыхъожыгъэм пенсиехэм апае зэІуагъэккхгъэ мылтыкур кыІыхыжыгъэным ехыІлэгъэ тхыІхэм захэплъэхэ-рэ уж ПФР-м иорган ккхдэгъэм ахъщэр кызырэримытыжыщтым ехыІлэгъэ унашъоу ешІы ыккх ащ икопие Іофшланым мэфитф пІа-лэм шІомыккху заявленииІэ за-фэзыгъэзэгъэм реты.

3. Зидунай зыхъожыгъэм пенсиехэм апае зэІуагъэккхгъэ мылтыкур кырамытыжыныу зыгъэнэфэрэ унашъор кызыра-тыхэрэ уж мылтыкур кыІыхы-жыгъэным ифитыныгъэ зилэ цы-фым ПФР-м иорган зызыфигъэ-зэн фэгъгъэ мэхих пІалъэу Іэккх-кыгъэр УФ-м изаконодательствэ

тетэу зэригъэгъотыжыныным фэшІ судым зыфегъазэ.

4. Мэхих пІалъэр кызырэрэ-ратыжырэ унашъоу судым ышІы-гъэр кызыІыІэккхлэ, ятлонэрэу ПФР-м ичІыплэ орган лъэлэу тхыІккх зыфегъазэ ыпшъэккх зыцлэ кышыцІогъэ документхэр зыдіІыгъэхэу.

Хэушъафыккхуэу шъуналэ тешъудзэ тшлэиу зыгорэккх 2005-рэ илъэсым жъоныгуаІлэм и 9-м номерэу 48-ФЗ зытет Фе-деральнэ законэу кыдыжыгъэм ккхуаІлэ иІэ мыхъугъэу страховать ашыгъэ цыфым ідунай ыхъо-жыгъэмэ, мэхих пІалъэу ып-шъэккх зыгуІуу кышыцшыгъэр суд шІыккхлэ кыдыжыжыгъэ-ныр зэримыщыккхуагъэм. Іофыр ащ фэдэ зыхуІккх страховать ашыгъгъэ цыфхэу зидунай зы-хъожыгъэм ышлэккх кызыІуахы-гъгъэ счетэу пенсиехэм апае мылтыку шызэІуагъгъэм иІыпр кыІыхыжыгъэным ифитыныгъэ зилэхэм ыпшъэккх кышыцІогъэ документхэр зыдіІыгъэхэу лъэлэу тхыІккх зызыфигъазэрэ зы-щыпсэурэ чІыплэм ПФР-м иор-ганэу шыІэр ары.

ТыкызытегушыІэгъэ Іофым ехыІлэгъэ упчІэхэр зилэхэм зыщыпсэуэхэр чІыплэм ПФР-м иорганэу шыІэм, джаш фэдэу ПФР-м и Къутамэу Адыгэ Рес-публикэм шыІэм зафагъэзэн алъэккхышт. **Телефоныр 8(8772) 53-63-54.**

КІэныжымыккх хабзэм кы-шъуытырэ фитыныгъэхэр икбу фэдизэу кызыфэжыгъгъэфедэн-хэу тыкышъоджэ!

Н. БОГАТЫРЕВА.
ПФР-м и Къутамэу Адыгэ Республикам шыІэм инве-стицие Іофшланым зэхъэ-гъэнымккх ыккх учетымккх кутэу шызэхъагъэм ипаш.



ХЪАГЪЭУДЖ Марыет:



«Медицинэм ахъщэр ылъытэу ригъэжъагъ»

— Марыет, илээситлү хъугъэ къызалорэр нэбгырэ пэпчъ медицинэ лэпылэгъу зыщигъоты шлоигъо учреждениери, езыгъэгъотыщт врачри кыыхыным ифитыныгъэ илэу. Джынэс ар тхылъыплэм тетхэгъэ къодыеу къэнэжъыщтыгъ. Ау арэуштэу шымытыжыщтэу, законом Иоф ылшэнэу шытмэ, сьд пае клэлэцлыкы сьмаджэр къызыфащэгъэ врачым ар ымыштагъа, Тульскэм зэрэдэтхэгъэр пэрыохъунэу шытэп ныла?

— Ар тэрэзеп, арэуштэу зеклогъэ врачым пшгъэдэкъыжъ зэрихыщтыр гъэнэфагъэ. «Полисър тэтыеп» алозэ, врачхэм цыфхэр амыштэхэу хъуштыгъ, ау джы зэрэ Урысыеу страховат ашыгъэхэм яреестр, «единая база застрахованных» зыфатлорэр шылэ хъугъэ. Закониклэм кызырэдилгытэу, зэклэми эфэдэ медицинэ полисхэр аратыштых. А полисхэм тамыгъэ гъэнэфагъэхэр ялэх, ухъумагъэх, тыди клуачлэ шырылэщт.

— ОМС-м фэгъэхыгъэ законом къызэрилорэмклэ, цыфым джы врачымрэдучреждениермэ ямызакъоу, страховой компаниери кыыхын фит.

— Ары, страховой компаниеу ифедэхэр нахъ дэгъоу къэзыухъумэнхэ шлошъырри хэти кыыхынын фит, ежъ зыщыпсэурэм емылгытыгъэу. Илээсым зэ нылэп страховой компаниер зэблэпхъун зэрэплэкъыштыр.

ОМС-м фэгъэхыгъэ законом къыщелэ унэе клиникэхэри мы системэм кыыхэханхэ фитхэу. Ау ОМС-м медицинэ фэлэ-фашлэхэм апклэ зэритырэр статья гъэнэфэгъытф нылэп, унэе клиникэхэм цыфым иимедицинэ фэлэ-фашлэхэм апагъэ-клуадэрэр бэклэ ащ нахыб. Тэ зыпклэ тгъэр статгъэхэмрэ клиникэм сьмаджэм иелэзэн пэ-луигъэхэрэ мылбкымрэ зэрэзеткылырэр цыфэу ахэм яклуалэхэрэм атын фаеу мэхъу. Мы лъэхъаным ОМС-м исистемэ къэралыгъо медуучреждение 35-рэ ыкли унэе клиникитлу (я XXI-рэ ллэшлэгъум иклиникэрэ гемодиализымклэ Гупчэмрэ) хэхъэх.

Кыыхащт илээсым Иофым зэхьоклыныгъэ фэхъушты. Закониклэм кызырэдилгытэрэмклэ, медицинэ организациехэр зэклэ «одноканальное финансирование» зыфалорэм техьащтых. Джы Иоф зымышлэхэрэм апае медицинэ фэлэ-фашлэхэм ауасэ бюджетыр ары зытыштыр. Страховат ашыгъэу рес-

Псауныгъэр къэухъумэгъэным исистемэ игъэклэжъын мы аужырэ лъэхъаным бэрэ игугъу тэшлы. Шлок зимылэ медицинэ страхованиемклэ (ОМС-мклэ) Фондми фэгъэхыгъэ закониклэм, реформэу ащ шыклохэрэм зэхьоклыныгъэхэм тафаштэ. Сыда клэу медицинэ къулыкъум кыыхэханэу шытыр? Сыда цыфхэм къажэрэр? Ахэм ыкли нэмыкл Иофыгъохэм афэгъэхыгъэ шлок зимылэ медицинэ страхованиемклэ Адыгэ республикэ Фондым (АРФОМС-м) ипаштэу Хъагъэудж Марыет гушылэгъоу дытилагъэр.

публикэм непэ исыр нэбгырэ мин 392-рэ фэдиз. А пчъагъэм шыщэу Иоф зымышлэрэр мин 300-м къехъу. Федеральнэ законэу аштагъэм къыщегъэнафэ 2015-рэ илээсым Иоф зымышлэрэ нэбгырэ пэпчъ пае илээсым сомэ 18860-рэ бюджетым ытын фаеу. Ар мылбкышху,

цинэ учреждениехэм япаштэхэм Иоф зыдашлэн фаехэм апэ итыр цыфэу къауалэхэрэм медицинэм Иофышлэхэм фыщытыклэу



миллиарди 5 фэдиз мэхъу. Мы илээсым къыщегъэжъагъ а законом клуачлэ зилэр, ау субъектхэм ащ фэдэ ахыщэ атын амал зэрэмылэр Урысыем и Правительствэ къыгурылэозэ, а страховой взносахэм къащыгъэклэгъэным иамалхэм ягупшысэ. Кыыхащт илээсым медицинэ организациехэм мылбкыр къафэзытлупшыщтыр ОМС закър ары. Медицинэ фэлэ-фашлэхэмклэ статья гъэнэфэгъы 5-у джынэс ыпклэ кызырэдилгытгъэхэр арэп, ахэм япчъагъэ хэхъуагъ.

Медуучреждением страховой компанием мазэ къэс фегъэхы медицинэ фэлэ-фашлэу ыгъэцклагъэхэм атефагъэмклэ сьетыр. Страховой компанием еуплэккы, экспертизэ ешлы медицинэ лэпылэгъоу цыфхэм а учреждением аригъэгъотыгъэр зыфэдэр. Ар шапхэхэм адимыштэмэ, тазыр медуучреждением тырелъхъэ. Етлани медуучреждением Иофшлэнэу ыгъэцклагъэхэм фаехэмклэ шапхъу шылэр ымыгъэцклагъэ хъумэ, ащкли тазыр тыралъхъэ. Мыщ дэжъым Иофшлэным зэнэ-къокъу хэлъыныр ары лъапсэр зыфэкложырэр. Непэ меди-

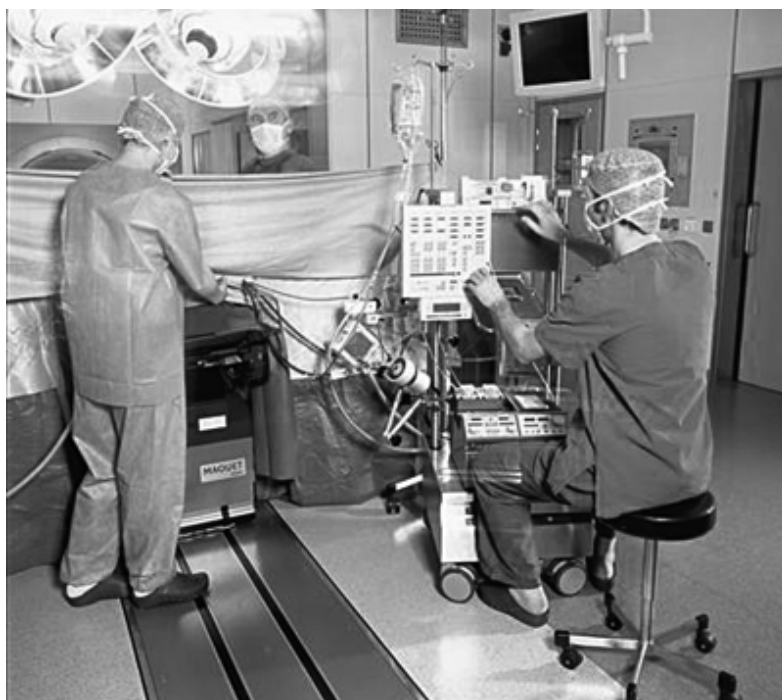
афырялэм имэхъанэ, нахъ дэгъоу Иоф зышлэрэм илэжъапкыи зэрэнахъ бэщтыр агурыгъэлогъэныр, медицинэ учреждение пэпчъ ахыщэ кыгъэхъэн зэрэфаер ары.

Тимедицинэ учреждениехэм цыфхэр «чламынэнхэм» фэшлэ Иофшлэклэ зэблахъун, кадрэхэм нахъ аналэ атырагъэтын, ахэр къырагъэблэгъэнхэ, зызэтырагъэпсыхъан фае.

Непэ ехъулэу миллион 46-у тызыкълэбэ-лугъэр федеральнэ

гъотыгъаклэхэм лъэтемытэу анахъ сьмэджэщ дэгъум е унэе клиникэм Иоф ащашлэн фаеу алытэ. Ау сэ теубытагъэ хэлэу къэслон: Иофшлэклэ амалыр, медицинэ лэпылэгъу сьмаджэм ебгъэгъотынымклэ лэпэлэсэныгъэ нахъ шлэхэу кызышыпклэхъащтыр джа район сьмэджэщхэр ары, сыда плэмэ нахъ псынклэу Иофшлэным ухэхъэ, зыми «укъылуигъэклогъырэн».

Шылэныгъэр нахъ кын хъугъэ, арышъ, зэклэ Иофышлэхэм эфэдэу ахыщэ зыщаратыштыгъэ лъэхъаныр теклыгъ, джы нахыбэу Иоф зышлэрэр, цыфхэр нахыбэу зыфаклохэрэр ары ахыщэри нахыбэу зылуکلэн



фондым тиреспубликэ кы-фитлупшыгъ ыкли специалист ныбжыкълэхэм яттыгъ, джыри къуаджэм клонэу фае кытэ-клуалэмэ, ахыщэ кытфатлупшыщт. Гухэкк нахъ мышлэми, ны-тыхэм янахыбэм ялфыгъэхэу сэнэхъат зэзыгъэ-

фаер. ОМС-м исистемэ зыфаклорэр гъэнэфагъэ: сьмаджэм кыкълэкло ахыщэри, непэ нэбгыри 10 уелэзагъэмэ, ахэм атефэрэр ары кышлуклэжыштыри.

— Марыет, ахыщэм

игъээеклон фэгъэхыгъэу бэ тызэрыгушылагъэр, ащ игъээеклон лэшлэхэп, лъэныкыуабэ кызылэуеубыты. Гъэзетеджэхэм ари ашлогъэшлэгъонынкыи хъун. Ау нахыбэр зыфаер сьмэджэщхэм ялофшлэклэ зэхьоклыныгъэу фэхъуштыр, къуаджэхэм, къуытырхэм ашыпсэхэрэм къарыклоштыр ашлэнэу ары.

— Кызыгурэлэ зыфалорэр. Тежыугъэгупшыс джы. Чэщымафэм зэпымыоу Иоф зышлэрэ сьмэджэщым члэлъынхэу шытхэр зэпымыоу врачхэр зылыплээнхэ фэе цыфхэр ары. Адэ непэ район сьмэджэщхэм чэщымафэм ачлэлъыха ахэм ачлагъэгъуалъхэхэрэр? Янахыбэр чэщырэ ядэжэ мэкложы. Ачлэлъхэрэп ахэр республикэ ыкли къэлэ сьмэджэщхэм. Адэ сьд пае сьмэджэщым ахыщэ лые ыгъэклогъын фая? Джары медицинэм ахыщэр ылъытэу зыкыригъэжъагъэр. Ары, район пэпчъ сьмэджэщ ищыклагъ, ау Совет хабзэм илэхъан айыгыгъэм фэдизеп. Непэ район сьмэджэщхэр зэфэшлыгъэнхэр арэп Иофыр зыфэгъэхыгъэр, псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ Министерствэри тэри тызыпылыр мэфэ стационархэр нахыбэ тшышхэр ары. Джащ тетэу ахыщэр клэты-угъоешт ыкли республикэ сьмэджэщхэу нахъ цыфыбэ зэ-клуалэхэрэм лэзэгъу уцэу ящыклагъэр ягъэгъотыгъэным пэ-лудгъахэрэр нахыбэ тшышты, сьмаджэхэм ахэр амыщэфынхэм фэшл.

Поликлиникэхэм ялофшлэкли зэхьоклыныгъэхэр фэхъуштых. Непэ ахэр диспетчерхэм афэдэх. Къэклогът илээсым, зэритхъухъэрэмклэ, ахэми цыфэу лэпылэгъу зыфэхъухэрэ пчъагъэм елыгытыгъэу ахыщэ афэтлупшысэ тшышты. Бэ тызыдэлэжъэн фаеу шытыр, шыклагъэу системэм зэрэпаоу илэр. Ау сьд фэдэрэ зэхьоклыныгъы тыкыфэклогъым ыпклэ цыфхэм яфедэхэр пстэуми апэ идгъэшгыштых.

— Тхъауегъэпсэу, Марыет, уахътэ кыыхэбгъэккы гушылэгъу укы-зэрэфэхъугъэмклэ. Иофыгъоу непэ къэуцурэ пстэуми мы нэклубгъом ташынэным тлэккыгъэп, тэгугъэ джыри ахэм ашыщхэм къафэдгъэзэжъынэу.

ЖАКІЭМЫКЪО
Аминэ.

Сурэтым итыр: АРФОМС-м ипаштэу Хъагъэудж Марыет.

«АКТИВЫМ» щезыгъажьэрэр кIэгъожьырэн

Бзэхэр зыщызэрагъэшлэрэ Гупчэу «Активир» Мыекьюапэ кызыщызэуахыгъэр илээс 19 хьугъэ. Илээс еджэгъур мыгъэ зэраухыгъэм, уахьтэм диштэу кIэлэегъаджэхэм тапэки Ioф зэралэщтым къатедгъагушылэхэ тшoигъоу «Активым» щылажьэхэрэм, кIэлэеджаклохэм, ны-тыхэм тaлyкIагъ.



Татьяна Шумская, Ованес Оганян, Кристина Лантратовар анахь дэгъоу еджэх.



Едыдж Мэмэтрэ Шыгъушэ Аидэрэ адыгабээр ззыгъашлэрэм ахэтых.

ля Снитковар, нэмыкIхэри.

КIэлэеджакломэ ашлогъэшлэгъоньр егъэджен программэм хэгъэшагъэу щыт. Нэбгырэ пэпчэ ишлэныгъэ хигъэхьоньм, исэнаушыгъэ кызылэуиныхьм фэшI гур шхьафитэу рагъэгупшысэ. Ебгъэзызэ ебгъаджэрэм гъэсэныгъэу зэригъэгъотыштыр къэшлэгъуае.

Дунэ сертификатхэр еджэкIуи 125-мэ къафагъэшшошагъ. Ащ фэдэ тхылъыр къаратыным фэшI Европэм щызэхашгъэ Советыр ары унашъо зыштэрэр. Концертхэр, театризованный къэшлэныгъэр «Активым» щызэхашгъэ. Ioф-тхьабзэмэ яшлэагъэкIэ кIэлэеджакломэ яшлэныгъэ хагъахь, щылэныгъэм пэблагъэу егъэджен агъэпсы.

Республикэмрэ Мыекьюапэрэ ащыкIогъэ олимпиадэхэм «Активым» икIэлэеджэкIо 22-мэ щытхьуцIэхэр къащыдахыгъэх. Ар Адыгеим иеджапIэхэм ябгъапшэмэ, «Активир» апэ итмэ ащыщ.

Англием

кыщалъэгъугъэр

Кембридж университетым «Активым» шеджэхэрэр джырэблагъэ шылагъэх. Лондон ичIыплэ дахэхэр зэрагъэлъэгъугъэх. «Активир» кызыухыгъэ Илья Недогреевыр мы уахьтэм Лондон щэпсэу. Англием икомпаниеу «Активым» ззэгъыныгъэ зыдышлэгъэм И. Недогреевым Ioф шешIэ. Адыгеим икIыгъэхэ еджэкIо 24-рэ Лондон щыпсэурэ унагъохэм ахэсыгъэх. КIэлэегъаджэхэу Теуцожь Фатимэрэ Къыкь Марыетрэ купым ипэшагъэх.

— Бысымхэр гүфэбэныгъэ ахэлъэу къытпэгъокIыгъэх, — къытфелуатэ Теуцожь Фатимэ. — Кембридж университетым

къэкIогъагъэх Германием, Францием, Австралием якIэлэеджаклохэр. Хэгъэгу зэфэшхьафмэ яныбжыкIэхэр зэхэтхэу къалэр зэрагъэлъэгъуштыгъ, еджапIэм уахьтэр щызэдагъакоштыгъ.

Теуцожь Фатими, кIэлэеджаклохэм кызыэралорэмкIэ, еджэплэ классым тхылъым ушеджэныр дэгъу, ау ащ нахь дэгъужь тхылъым кылуатэрэр ор-орэу ууплэкIу зыхьукIэ.

Псэ зыпыт зэдэгъушылэгъоу здырялагъэхэр, Лондон щыпсэурэ унагъомэ арысхэу инджылызыбзэкIэ бысымхэм зэрадэгъушлэщтыгъэхэр егъэшлэрэ гукъэкIыжъу ялэщтых.

Анахь дэгъухэр

«Активым» икIэлэеджэкIо анахь дэгъухэр кыхахыгъэх, медальхэр афагъэшшошагъэх, щытхьу тхылъхэр аратыжыгъэх. Татьяна Шумская, Ованес Оганян, Кристина Лантратовар анахь дэгъоу еджагъэхэу кыхахыгъэх.

Адыгабзэм изэгъэшлэн «Активым» зэрэщызэхаштэрэм лъэшэу тегъэразэ. Шыгъушэ Аидэ ригъаджэрэмэ адыгабзэкIэ пшысэхэр къалуатэ, сценкэ цыкIухэр къашлэх, усэхэм къяджэх. Болэкъо Динарэ, БрантIэ Амир, БжышIо Руслан, Батмэт Мэдин, АфэшIгъо Аслан, Мэкъулэ Даянэ, Къандор Альбинэ, нэмыкIхэм яшлэныгъэ хагъахь, театризованный къэшлыгъохэр гъэшлэгъонэу къагъэлъагъох.

Ны-тыхэри «Активым» щытлэгъугъэх. Даур Артур, АфэшIгъо Файнэ, Пэунэжэ Азэмат, нэмыкIхэм якIалэхэр зэрэрагъаджэхэрэм кIэгъушIужьых. Бээр шлэныгъэм икьэкIуапIэу, лъэпкьхэр зэфищэхэу алгытэ. «Активым» ыцIэкIи зыкьегъэшшыпкэжы.

— Адыгабээр, инджылызыбээр, нэмышыбээр, французыбээр «Активым» щызэрагъашIэх. IэкIыб хэгъэгумэ къарыкIыжыгъэмэ апае урысыбзэмкIи егъэдженхэр зэхэтэщэх, — къелуатэ еджапIэм идиректорэу Аульэ Сусанэ. — Уахьтэм диштэу методикэм зэхьокIыныгъэхэр фэтэшых.

Дунэ шэпхьы 6 агъэфедэ

Англием и Кембридж университет егъэдженыр зэрэщызэхаштэрэм шысэ тепхынэу щыт. Опыт хэзыгъэу дунаим шагъэфедэрэр зэфэхьысыжы, нахь ящыкIагъэу кыхахырым телгытагъэу егъэджен программэр агъэпсы. «Активым» икIэлэеджакломэ аныбж кыдалгытэгъэ, еджэкIо купхэр зэхашгъэ. Гупчэм егъэджен программы 6 шагъэфедэ — кIэлэеджакIохэм ныбжъу яIэм ателгытагъэу.

Сабыхэу илээси 5—6-м итхэм къащыублагъэу «Активым» шеджэхэрэр куп-купэу гошыгъэх. Илээс къэс егъэджен программэм зэхьокIыныгъэ зыкIыфашырэр кIэм лъэхъухэш ары. Ащ зыкьегъэшшыпкэжы.

КIэлэегъаджэхэм, «Активым» идиректор шхьалэу Едыдж Мэ-

мэт, нэмыкIхэм къытаIуагъэмэ урагъэгупшысэ. ЕгъэдженымкIэ опытуу щыIэм зыщадзыерэп, сыдми зэхьокIыныгъэ программэм фашIырэн. Кембридж университетым илээс 428-рэ хьугъэу Ioф ешIэ. Дунаим апшгъэрэ еджэплэ анахь дэгъухэр кышыыхахынэу зыфехъэхэкIэ, апэу зыцIэ кыра-Иорэмэ Кембридж университетыр ащыщ.

Гуфит-шхьафитыр нахьышIуа?

Егъэджен программэр кыхахы зыхьукIэ, кIэлэеджакломэ нахь ашлогъэшлэгъоньр, щылэныгъэм шагъэфедэщт шлэныгъэр агъэунафы. КIэлэцIыкIухэр гуфит-шхьафитэу еджэнхэм фэшI программэр зэхьокIыныгъэ плъэкIыны фае. Егъэджен тхылъхэр къафагъотых, уахьтэм диштэрэ компьютерхэр, нэмыкI техникэр «Активым» илэх.

Яшлэныгъэ ауплэкIуным пае олимпиадэхэр, зэлукIэгъухэр афызэхашгъэ. Теклоныгъэр кыдзыыххэрэр къалэмрэ республикэмрэ язэнэкьокьухэм ахэлажъэх. Зысыхьат еджэгъу нэмыIэм хэзымынагъэхэр нэбгырэ 17 мэхъух. КIэлэегъэджэ анахь дэгъухэм ахалыгътэх Даур Людмилэ, Ната-



ФУТБОЛ. АДЫГЕИМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Апэрэ къекIокIыгъом ыуж

Адыгэ Республикэм футболымкIэ изэнэкьокъу хэлэжьэрэ командэхэм апэрэ къекIокIыгъор аухыгъ. ЗэлукIэгъухэр районхэм ащыкIуагъэх. Командэхэр чIыплэу зыдэщытхэр, очко пчъагъэу ялэр зэтэгъапшэх.

Аужырэ ешIэгъоу республикэм щыкIуагъэр зэраухыгъэр: «Кошхьабл» — «Еджэркъуай» — 2:2. Командэхэр купитIумэ ащызэнэкьокьугъэх.

Купэу «КъокIыпIэр»

1. «Блащэпсын» Кошхьэблэ район — 10
2. «Еджэркъуай» Кошхьэблэ район — 8
3. «Кошхьабл» Кошхьэблэ район — 7

4. «Абдзах» Шэуджен район — 3
5. «Барса» Джэджэ район — 0.

Купэу «КъохьапIэр»

1. «Улап» Красногвардейскэ район — 9
 2. «Инэм» Тэхьутэмькьое район — 6
 3. «Адыгэкьал» Адыгэкьал — 3
 4. «Пэнэжыкьуай» Теуцожь район — 0.
- ЯтIонэрэ къекIокIыгъор бэдзэогъу мазэм иаужырэ мафэхэм аублэщт.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КъыдзыгъэкIыр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкь IoфхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
кьэгъухэм адырIэ
зэхьыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жьу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шхьалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редакциер
зыдэщылэр:
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшгъэдэкIыжэ зы-
хьырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-
гъэр:
Урысые Федерацием
хэутын IoфхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэлоры-
шIапI, зэраушыхьа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-
тыхэрэм мышгып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкIэ къэзыгъ-
хыгъэхэм пшгъэдэ-
кIыжэ ахы. Къа-
тэххэрэмрэ гъэзе-
тым щылажьэхэ-
рэмрэ яеплрыкIэ
зэтемыфэн ыльэ-
кIыщт. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхьырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи къэ-
зыгъыгъэхэм
аIэкIэдгъэхьа-
жыыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
3541
Индексхэр
52161
52162
Зак. 1812

Хэутыным
узщыкIэтхэнэу щыт
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00